DOKUMENTATION AV TIU PROGRAMMET

#nofilter

WASA TEATER
LOKALA UPPLEVELSER I VÄRLDSKLASS

TEXTER: Agneta Lindroos, Anna Vesterback, Belinda Fridlund, Conny Kulla, Elias Kahn, Jakob Johansson, Jeremy Crotts, Klosse Wistbacka, Lina Teir, Matilda Ståhl, Marit Berndtson, Nina Dahl-Tallgren, Raija Sabel, Sarah Bergkulla, Simon Venus, Susanne Marins, Wilhelm Grotenfelt, Åsa Salvesen

REDAKTÖR: Nina Dahl-Tallgren
FOTO: Frank A. Unger
LAYOUT: Sarah Bergkulla
ANSVARIG UTGIVARE: Åsa Salvesen

TIU programmet #nofilter är en del av ett tre årigt projekt på Wasa Teater med syfte att utveckla ett teaterpedagogiskt kompetenscentrum. Projektet finansieras av följande bidragsgivare:

Svenska kulturfonden

KONSTSAMFUNDET

Stiftelsen BRITA MARIA RENLUNDS minne sr 1918–2018

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD **2**
TIU som didaktisk teaterform på Wasa Teater 3

TIU SOM TEATERFORM **5**
Vad är TIU? 6
Hur ser ett TIU program ut? 6
TIU en form av deltagande teater med interaktion 7
TIU internationellt 7

UTFORMNINGEN AV TIU PROGRAMMET **9**
Utforskningsfas 11
Skrivfas 12
Repetitionsfas 12
Genomförande 13
Receptitionsanalys 13

TIU PROGRAMMET #nofilter **15**
Lärande inom TIU – kopplingar till skolans läroplan 16
Synopsis av manus 17
Dramakonventioner i TIU programmet 20
Publikarbete – kunskapsbok, workshop och pedagogträff 21

RECEPTIONSANALYS AV TIU PROGRAMMET **24**
Respons från turnén - elever & pedagoger 25
Forskning som del av ett treårigt forsknings - och utvecklingsprojekt vid Wasa Teater 32
Att forska på #nofilter: spelifiering, mänskliga relationer och identitetskonstruktion 33

REFELEKTIONER KRING TIU PROGRAMMET **36**
Skådespelarna Susanne Marins, Wilhelm Grotenfelt, Jakob Johansson 37
Regissören Agneta Lindroos 40
Manusförfattaren Lina Teir 42
Scenograf och dräktdesign Elias Kahn 44
Videoprojektion & ljuddesigner Klosse Wistbacka 45
Turnétekniker Conny Kulla 46
Maskplanering Anna Vesterback 47
Teaterpedagog Nina Dahl-Tallgren, Sarah Bergkulla 48
Rekvisita Raija Sabel 50
Dekorverkstaden Jeremy Crotts 50
Syateljén Belinda Fridlund 51
Försäljning & marknadsföring Simon Ventus 52
Teaterchef Åsa Salvesen 54
Administrativ chef Marit Berndtson 56
Avslutande reflektion 57

SLUTORD **60**

WASA TEATER
ÖSTERBOTTENS REGIONTEATER

FÖRORD

De senaste decennierna har intresset för publikarbete, drama och teaterpedagogik vuxit kraftigt inom teaterbranschen. Efterfrågan på lärarhandledning, för- och efterarbete och workshop i anknytning till en teaterpjäs har blivit en viktig del för skolan. En teaterpjäs ses inte som underhållning utan den förväntas vara konstnärlig och pedagogisk på samma gång.

Wasa Teater är en nationell föregångare inom publikarbete, drama- och teaterpedagogik bland institutionsteatrarna i Finland. Teatern har ett brett nätverk med pedagoger, bildningsdirektörer och chefer för småbarnspedagogiken som kallas pedagogombud. Teatern arbetar målmedvetet och kontinuerligt med att utveckla sin verksamhet för skolor i dialog med dessa pedagoger. Avsikten med samarbetet (teater och skola) är att stimulera och främja den konstnärliga verksamheten och ge utrymme för konstnärliga lärprocesser utgående från centrala teman i utbildningens läroplansgrund. Behovet av föreställningar som är både konstnärliga och pedagogiska har ökat markant de senaste åren. Pedagogerna ger kontinuerlig feedback och uttrycker sina behov, önskemål och tankar kring hurdana pjäser och teman som är intressanta samt vad man vill fördjupa sig inom med teaterkonsten som verktyg.

Genom möte med teater kan individen uttrycka och bearbeta upplevelser, känslor och erfarenheter i förhållande till pjäsens tematik. Teater handlar om människor och hur det är att vara människa. Teater kan ses som en spegelbild av den värld vi lever i. Publikarbete uppmuntrar till eftertanke, reflektion och diskussion i skolorna. (Maitland, 2000[1]).

TIU som didaktisk teaterform vid Wasa Teater

I takt med det ökade intresset för teater, som är både konstnärlig och pedagogisk, tog Wasa Teater beslutet att hösten 2018 genomföra det första TIU programmet.

TIU är en förkortning av: Teater-I-Undervisningen (eng. TIE, Theatre- In- Education). TIU förenar konst och pedagogik. TIU är en konstform som omvandlar information via analys till kunskap. TIU är en Brecht-inspirerad didaktisk teaterform. TIU uppstod för att markera att teater och drama används som verktyg för att främja lärande i skolan. Det är en teaterform inom genren deltagande teater. I TIU förs en dialog kring ett utvalt tema och formuleras som frågor. Avsikten är inte att ge svar utan ge rum för bearbetning av frågorna som väckts. (Jackson & Vine 2013[2]).

Det här var första gången man på en institutionsteater utfört ett TIU program i Finland. Det första TIU programmet Världen är så stor riktade sig till grundskolans årskurser 4–6 och 7–8. TIU programmet var inspirerat av Zacharias Topelius bok Björken och stjärnan. I programmet befann sig deltagarna (eleverna) på en flyktingmottagning i ett främmande land med ett främmande språk. I anknytning till TIU programmet utarbetas en tillhörande kunskaps-bok med för- och efterarbete. Produktionen väckte stort intresse i skolorna och en önskan från pedagogernas sida om att teatern skulle fortsätta utveckla föreställningar med lärandemål, där eleverna är aktiva medskapare. Arbetet sammanfattades i en rapport som finns tillgänglig att läsa på teaterns hemsida[3].

Våren 2020 genomfördes det andra TIU programmet på teatern #nofilter. TIU programmet #nofilter behandlade temat ett hållbart liv i den digitala tiden. TIU programmet gav möjlighet till en fördjupning av frågor kring hur unga navigerar och agerar på internet, så att det är stärkande och livsbejakande. Pjäsen #nofilter är ett program om makt, påverkan, sanning och yttrandefrihet i den digitala världen. Eleverna bjöds in som liveföljare vid inspelningen av AleXis show där de fick ta ställning till hur de förhåller sig till internet och till de budskap som mera och mindre explicit förmedlas i sociala medier. I anknytning till TIU programmet #nofilter utarbetades en kunskapsbok med för- och efterarbete. Produktionen var ett samarbete mellan Wasa Teater, Vasa övningsskola och forskarstuderande vid Åbo Akademi. Forskningen kring TIU programmet kan potentiellt bidra till att ge andra teatrar, kulturinstanser, skolor och utbildnings-anordnare möjlighet att lära sig mer om TIU som konstform och vilken lärandepotential som genereras.

Rapporten omfattar en kort beskrivning av TIU som teaterform, TIU programmet #nofilter, forskning och reflektioner kring projektet. Syftet med dokumentationen är att andra teatrar och kulturinstanser ska få möjlighet att lära sig mer om TIU och dess möjligheter.

Vi vill önska er en inspirerande läsning!

Nina Dahl-Tallgren
Redaktör för dokumentationen
Teaterpedagog på Wasa Teater

---

[1]Maitland, H. (2000). A guide to audience development. London: Art Council of England.
[2]Jackson, T. & Vine, C. (red.). (2013). Learning through Theatre. The Changing Face of Theatre in Education. 3rd. Edition. London/New York: Routledge.
[3]Nina Dahl-Tallgren (2019). TIU en didaktisk teaterform – en fallstudie av TIU-programmet *Världen är så stor.* Tillgänglig från Wasa Teaters hemsida via länken: https://www.wasateater.fi/wp-content/uploads/2019/03/Dokumentation_V%C3%84SS.pdf (åtkomst: 26.3.2020)

TEATER WASA TEATER
ÖSTERBOTTENS REGIONTEATER

TIU SOM TEATERFORM

TIU är en förkortning av teater i undervisningen. Det är en didaktisk teaterform som bygger broar mellan skola och teater. På engelska förkortas det TIE och står för *Theatre in Education* och på finska stöter man på benämningarna *Teatteri opetukses sa* och *työpajateatteri*. Jackson (1980/1993/2 013[4]) är en av de författare som med sina tre böcker försökt sammanfatta utvecklingen av TIU som konstform. TIU har funnits ända sedan mitten av 1960- talet i Storbritannien och idag kanske mer känd under genren deltagande teater och tillämpad drama och teater. TIU kompanier runt om i världen arbetar på en mängd olika sätt beroende på målsättning, innehåll och målgrupp. Variationen är stor när det gäller hur programmen är komponerade. Förutom i England, USA och Australien är TIU också en viktig och vital teaterform i våra nordiska grannländer och i många andra länder i Europa. I Finland är dock erfarenheterna små av att arbeta med TIU.

Vad är TIU?

TIU förenar konst och pedagogik. TIU bidrar till en undervisningsform som omvandlar information till kunskap via analys. Teman som behandlas i ett TIU program formuleras som frågor och avsikten är inte att ge svar på frågorna utan att bearbeta dem. Det övergripande syftet med TIU är alltid pedagogiskt, eftersom meningen med TIU programmet är att eleverna ska lära sig något. Målsättningen är att kombinera teaterkonst och lärande samt att väcka frågor och nyfikenhet kring tematiken. I programmet vill man nå en djupgående bearbetning samtidigt som man vill uppnå en distanseringseffekt, där deltagarna kan reflektera, tänka kritiskt och utforska tematiken. TIU programmet ger deltagarna möjlighet att utbyta kunskaper och erfarenheter kring ämnet som behandlas.

Hur ser ett TIU program ut?

Ett TIU program innehåller scener (föreställnings-delar) och bearbetningsdelar och kan vara uppbyggda på olika sätt. Bearbetningsdelarna bygger på dramapedagogiska övningar och ger möjligheter till att utforska programmets frågeställningar. Utformningen av ett TIU program kräver konstnärlig, pedagogisk och didaktisk kompetens av produktionsgruppen. En TIU grupp består av professionellt utbildade och erfarna skådespelare/pedagoger. Det innebär att gruppen har verktyg för att uttrycka sig teatralt, pedagogiskt och didaktiskt. Produktionsgruppen bör också ha en djupgående förståelse av TIU som metod så att kommunikationen av idéer och avsikter på bästa sätt kan föras över till deltagarna. Scenisk närvaro, lyhördhet, koncen-tration, avspänning och samarbete är viktiga komponenter vid utförandet av ett TIU program.

---

[4]Jackson, T (1980). Learning through Theatre: Essays and Casebooks on Theatre in Education. Manchester University Press.
Jackson, T. (1993). Learning through Theatre - New perspectives on theatre-in-education. London: Routledge.
Jackson, T. & Vine, C. (red.). (2013). Learning through Theatre. The Changing Face of Theatre in Education. 3rd. Edition. London/New York: Routledge.

TIU en form av deltagande teater med interaktion

Publiken bjuds in till dialog och deltagande inom ett TIU program. Ett rollspel, där målsättningen är att ge ny kunskap, befästa och integrera kunskap och belysa/bearbeta konflikter och på så sätt undersöka lösningsalternativ. I ett TIU program tilldelar man deltagarna olika roller. Tilldelandet av rollerna benämns med ordet *framing*, vilket betyder att man gör en viss inramning i fiktionen med rollerna. Utifrån inramningen med de tilldelade rollerna agerar deltagarna som experter inom olika områden och utforskar tematiken.

Inom ett TIU program finns det en spelledare, *Facilitator*. Ledarens uppgift är att klargöra fiktionen och ge deltagarna klara ramar och koder för att delta. Hen ger instruktioner och leder deltagarna tryggt in i fiktionen. Hen kan under programmet vägleda deltagarna och ge dem möjligheter att påverka innehållet, utföra bearbetningsdelar eller ha en framträdande roll som för handlingen framåt. Spelledaren kan fungera som en organisatör, informatör, berättare och genomföra bearbetningsdelar inom ramen för TIU programmet. Spelledaren kan användas mellan fiktionen (spelbitarna) i TIU programmet eller utanför fiktionen.

TIU program spelas ofta i klassrum eller mindre lokaler men har även spelats för större grupper. Antalet deltagare varierar men som regel ska TIU inte spelas inför en alltför stor grupp, eftersom man vill ha en nära kontakt och interaktion med målgruppen. Interaktionen mellan skådespelare/pedagoger och elever är kännetecknande för formen.

TIU internationellt

TIU har funnits ända sedan mitten av 1960 - talet i Storbritannien och är idag kanske mer känd under genren deltagande teater och tillämpad drama och teater. Det första TIU programmet i Norden utfördes i Norge. Idag finns det inte många fria teatergrupper eller institutionsteatrar som producerar TIU program i Norden, detta mest pga. av de ekonomiska ramarna som konstformen kräver. I Europa är läget annorlunda, där finns det flera fria teatergrupper som producerar TIU program, men fortfarande är Storbritannien i framkanten. Den mest kända fria teatergruppen som producerar TIU program är Big Brum från England. I Norden har Kari Mjaaland Heggstad(2008 & 2011[5]) forskat på TIU och undersökt begreppet *frame* och *framing*. Hon har studerat facilitatorns roll och hur inramningen sker. Lyngstad (2013[6]) har gjort en studie av lärarstuderandes TIU projekt med fokus på deras lärande i produktionsprocessen.

---

[5] Heggstad, K.M. (2008). Prosperos nye og den sokratiske orden. En undersøkelse av en TIU-praksis via begrepet 'framing'. I A. Nyrnes & N. Lehmann (red.), Ut frå det konkrete (s. 89–115). Oslo: Universitetsforlaget.
Heggstad, K.M. (2011). Frame and framing. I S. Schonmann (red.), Key Concepts in Theatre and Drama Education (s. 259-264). Rotterdam: Sense Publishers.

[6] Lyngstad, M.B. (2013). Teater-i-undervisning som danningsarena - en studie av studenters TIU-prosjekt. I K.M.Heggstad, S.A. Eriksson & B. Rasmussen (red), Teater som danning (s. 98–113). Bergen: Fagbokforlaget.

UTFORMNINGEN AV ETT TIU PROGRAM

Här följer en beskrivning, en konkretisering av de olika arbetsmomenten inom utformningen av ett TIU program. En beskrivning av produktionsprocessen av TIU programmet #nofilter och upplägget kring marknadsföringen samt försäljningen av produktionen.

Ett TIU program består av fem delar

Utforskningsfas
val av tema, målgrupp, experter/ samarbetsparter
och planering av produktionen

Skrivfas
ramberättelsen tar form, i samarbete med målgruppen,
experter och samarbetsparter

Repetitionsfas
repetition av ramberättelsen och de dramapedagogiska
bearbetningsdelar med målgruppen, i samarbete med manusförfattare
och teaterpedagog samt experter inom tematiken

Genomförande
turné, genomförande av TIU programmet

Receptionsanalys
analys av målgruppens och produktionsgruppens upplevelser

Utforskningsfas

Det första TIU programmet Världen är så stor väckte stort intresse i skolorna och en önskan från pedagogernas sida om att teatern skulle fortsätta utveckla föreställningar med lärandemål, där eleverna är aktiva medskapare. Beslutet togs redan tidigt på våren 2019 att teatern skulle genomföra det andra TIU programmet våren 2020. Temat för TIU programmet blev digital kompetens och ett hållbart liv i den digitala världen, på begäran och önskan från teaterns pedagogombudsnätverk. Diskussionerna och planeringen kom igång snabbt och regissör, manusförfattare och skådespelarna knöts an till produktionen. Det anlitades en scenograf, dräktdesign, turnétekniker, designer för videoprojektion och ljud.

Utforskningsfasen pågick från januari 2019 - augusti 2019. Det började med att manusförfattaren skrev ett utkast till ett synopsis. I slutet av maj genomfördes en workshop (3 dagar) tillsammans med manusförfattaren, skådespelarna, regissören, teaterpedagogen och målgruppen (ungdomarna) för att utforska tematiken och ge manusförfattaren bra förutsättningar under skrivfasen. Synopsis till ramberättelsen hade deadline 5.9.2019. Till workshopen i maj var planen att anlita Kari Mjaaland Heggstad (dosent emerita i drama & teater vid HVL Bergen, Norge) som expert kring TIU som konstform. Hon har forskat på TIU program och undervisat i konstformen. Tyvärr fick hon förhinder att närvara men bistod med sin expertis som bollplank under hela utforskningsfasen, skrivfasen och genomförandet.

Teaterpedagogen gjorde en planering av vilka målgrupper, experter och samarbetsparter som var viktiga för produktionen. Under utforskningsfasen samlade teaterpedagogen ett expert- team, en referensgrupp av experter inom temat digital kompetens. Experterna kunde bidra med sakkunskap vid utformning av för- och efterarbete till TIU programmet. Tillsammans med experterna gjordes analyser kring tema och målgrupp för att öka förståelse inom området. Analysen gav möjlighet till en fördjupning av frågor omkring hur unga navigerar och agerar på internet, så att det är stärkande och livsbejakande i framtiden. Referensgruppen fanns även till förfogande för arbetsgruppen att samarbeta med under skriv- och repetitionsfasen.

Under utforskningsfasen påbörjades koordinering av repetitioner med testgrupper och provpublik för genomdrag. Samarbetspart för TIU programmet #nofilter blev Vasa övningsskola och YA (yrkesakademin) i Vasa. Det planerades även ett upplägg kring elevernas aktiva medverkan under repetitionsperioden och teaterpedagogens närvaro under repetitionerna. Marknadsföring, försäljning, publikarbete och turnéupplägget för produktionen planerades under utforskningsfasen. Det gjordes upp en produktionsplan, ett repetitionsschema och en spelplan för produktionen. Teaterns verkstäder involverades i planering av scenografi, dräkter, mask, rekvisita, ljud/ljus och videoprojektioner.

Skrivfas

Skrivfasen påbörjades under utforskningsfasen och fortsatte aktivt tills slutdeadline för ramberättelsen som var 31.10.2019. Under skrivfasen producerade manusförfattaren ramberättelsen för TIU programmet #nofilter. Ramberättelsen består av spelbitar/scener och är en grundberättelse. När ramberättelsen var klar fortsatte manusarbete och bearbetning av texten till stor del i samarbete med regissören. Till ramberättelsen utarbetas dramapedagogiska bearbetningsdelar. Teaterpedagogen gav under några tillfällen förslag på dramapedagogiska bearbetningsdelar till ramberättelsen under skrivfasen. Teaterchefen och teaterns dramaturg (Annina Enckell) gav respons på manuset under skrivfasen. Under repetitionsfasen gjorde produktionsgruppen (skådespelarna och regissören) ändringar i manuset, i samtycke med manusförfattaren.

Under skrivfasen genomfördes idé- och skissmöte, modellgranskningen, byggstart och tillverkning i teaterns verkstäder. Det mesta av tillverkningen av scenografi, dekor, mask, dräkt, rekvisita, ljud, ljus och videoprojektioner genomfördes under skrivfasen med små justeringar under repetitionsfasen.

Repetitionsfas

Repetitionerna påbörjades 13.1.2020 och premiär var det 19.2.2020. Repetitionerna utfördes främst i teaterns repetitionslokal, Magasinet. Produktionsgruppen utformade det slutgiltiga manuset tillsammans med målgruppen. Produktionsgruppen gjorde val och testade olika dramapedagogiska element, framing och hur man ville använda spelledaren i programmet. Målgruppen (eleverna) deltog aktivt i repetitionsarbetet. Under repetitionsfasen undersöktes huruvida ramberättelsen tilltalade målgruppen och om de dramapedagogiska bitarna fungerade och skapade utrymme för lärande. Den visuella helheten (ljus, ljud, rekvisita, mask, dräkter och scenografi) tog slutgiltig form under perioden. Totalt hade arbetsgruppen fyra

repetitionstillfällen med målgruppen i mindre grupper på ca 30 personer. Första förberedande genomdrag utfördes i gymnastiksalen vid Vasa Övningsskola för hela årskurs 8 (ca 70 personer). Andra förberedande genomdrag utfördes vid Yrkesakademin i Vasa för studerande (ca 50 personer). Tredje förbered- ande genomdrag hölls för pedagogiska fakulteten vid Åbo Akademi i Vasa för alla klasslärar- , speciallärar- och språkbadslärar- studerande, årkurs ett. Genrepet och premiären genomfördes i Korsholms gymnasium.

Under repetitionsfasen utarbetades för- och efterarbete i form av en kunskapsbok och workshop. Under premiärveckan ordnades ett genomdrag för teaterns pedagogombudsnätverk, en pedagogträff. Under pedagogträffen fick pedagogerna bekanta sig med upplägget i kunskapsboken och boka workshops.

För TIU programmet #nofilter gjordes en trailer[7] som publicerades på teaterns webbsida. Videomaterialet producerades av teaterns fotograf i samarbete med arbetsgruppen. Trailern visar ett klipp från repetitionsperioden där målgruppen deltar aktivt och där eleverna delgav sina intryck av TIU programmet.

[7] TIU programmet *#nofilter* trailer. Tillgänglig via länken: https://youtu.be/SZOv2mNbCzM (åtkomst: 31.3.2020)

Genomförande

Spelperioden var planerad från 19.2.2020-15.5.2020. Under våren 2020 turnerade TIU programmet #nofilter runt om i Österbotten och Svenskfinland men tyvärr fick turnén ett abrupt slut p.g.a. COVID-19 (coronavirus). Styrelsen för Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur som upprätthåller Wasa Teater avbröt teaterns föreställningsverksamhet från 13 mars och resten av vårsäsongen 2020 för att minska spridningen av coronaviruset i enlighet med statsrådets beslut gällande offentliga institutioner. TIU programmet hann därför inte spela många föreställningar.

Receptionsanalys

En receptionsanalys av TIU programmet genomförs ofta som ett frågeformulär som pedagogerna och målgruppen ska fylla i efter programmet. Efter ett TIU program är det viktigt att undersöka hur mottagaren uppfattat TIU programmet som helhet (med för- och efterarbete). Har lärandemålen uppnåtts? Vilka tankar, känslor och frågor väckte TIU programmet hos mottagaren?

För att kunna vidareutveckla Wasa Teaters teaterpedagogiska koncept och verksamhet, så har teaterpedagogen aktivt samlat in respons från deltagarna och utvärderat TIU programmets mottagande. Responsen från deltagarna redovisas i avsnittet forskning och deltagarnas respons av TIU programmet #nofilter. I det avsnittet framgår även vilken forskning som genomförs på TIU programmet.

TIU PROGRAMMET #nofilter

TIU programmet #nofilter var en turnéföreställning som riktade sig till grundskolan 7–9 och andra stadiet. Föreställningen handlade om Alexandra som var 17 år och har varit känd som influencern AleXis sedan hon slog igenom genom att streama sin mormors begravning. Hundratusentals följare har sett henne växa upp och få status, pengar och makt. Utan filter delar hon med sig av sitt liv och av sina åsikter, uppbackad av bolaget Endless Entertainment, som håller ett ständigt öga på följarantalet. Livet i den digitala världen snurrar fort och sanningen om AleXis lever sitt eget liv. Ett TIU program som behandlar teman som makt, påverkan, sanning och yttrandefrihet på internet. Eleverna, deltagarna i programmet bjuds in som liveföljare vid inspelningen av AleXis show.

Priset var 600 euro/föreställning och rekommenderad gruppstorlek var 100 elever. Föreställningens längd blev 90 min och spelplatsen var på gymnastiksalens golv. Byggtiden var ca 75 min och rivningstiden var ca 45 min.

Lärande inom TIU – kopplingar till skolans läroplan

Syftet med TIU programmet #nofilter var att skapa ett hållbart liv i den digitala tiden. Målet var att skapa förutsättningar för eleverna att göra informerade, medvetna och självständiga val när det gäller hur de förhåller sig till internet och till de budskap som mera och mindre explicit förmedlas i sociala medier. Under TIU programmet fick eleverna reflektera kring hur de kan navigera och agera på internet, så att det är stärkande och livsbejakande. Genom att vara en aktiv del av TIU programmet fick publiken möjlighet att uttrycka åsikter och känslor. Inom trygga ramar ställdes publiken inför problem och situationer där de kunde utveckla sin empati och inlevelseförmåga.

TIU programmet #nofilter ville väcka frågor, engagemang och skapa nyfikenhet. I TIU formuleras inte budskapet som en konklusion utan som frågor. TIU programmet ville väcka diskussion om följande frågor med målgruppen; v*ad gör unga på nätet? Vad är sant och verkligt på och utanför nätet? Hur kommunicerar vi på nätet? Vilket intryck och avtryck gör vi på nätet? Vem är jag i den digitala världen och vem är jag utanför? Vilken frihet och vilka begränsningar ger de digitala medier jag använder? På vilket sätt påverkas mina tankar och mitt beteende av de intryck jag får på nätet? Vem följer jag på nätet? Följer jag mig själv? Var går gränsen för vad man får göra på nätet?*

Digital kompetens, multilitteracitet, identifikation och kommunikation var temaingångar i TIU programmet #nofilter. Inom grundskolans läroplan (2014[8]) ingår digital kompetens som en mångsidig kompetens. I den grundläggande utbildningen ska alla elever ha möjligheter att utveckla sin digitala kompetens som en viktig medborgarfärdighet. Eleverna ska lära sig att använda digitala verktyg på ett tryggt och etiskt hållbart sätt. Enlig läroplanen ska eleverna även handledas att nå kompetens i multilitteracitet, det vill säga att kunna tolka, producera och kritiskt granska olika slag av information som kommer till uttryck verbalt, visuellt och auditivt. Spelifiering, rollspel och dramakonventioner kan användas för att främja lärandet, kommunikation, interaktion och elevernas delaktighet.

Inom gymnasieutbildningen (2019[9]) eftersträvas förutom att den studerande ska kunna hantera läroämnenas mål och centrala innehåll även att hen ska utveckla en mångsidig kompetens. Den mångsidiga kompetensen skapar förutsättningar för kunskaper och färdigheter som hjälper den studerande att hantera förändringar som följer av digitaliseringen och av att världen blir allt mer komplex. Undervisningen ska vägleda den studerande att utveckla sin digitala kompetens och fördjupa sin förståelse på ett ändamålsenligt, ansvarsfullt och tryggt sätt i både individuellt och kollaborativt arbete. Eleven ska utveckla sin färdighet att framträda samt sin förmåga att producera olika muntliga texter, även i digitala miljöer. Undervisningen ska även bidra till att utveckla den studerandes multilitteracitet. Utvecklingen av den studerandes språkliga medvetenhet, kommunikativa kompetens och kompetens i multilitteracitet stödjer och stärker utvecklingen av identiteten.

---

[8] Utbildningsstyrelsen (2014). Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen. Helsingfors: Utbildningsstyrelsen.

[9] Utbildningsstyrelsen (2019). Grunderna för gymnasiets läroplan. Helsingfors. Utbildningsstyrelsen.

Synopsis av manus

Innan TIU programmet #nofilter besökte en skola hade pedagogen eller teaterns teaterpedagog utfört ett förarbete i klassrummet. Här följer en beskrivning av manuset, ett synopsis. Flera händelseförlopp är inte alldeles enkla att beskriva i ett TIU synopsis och speciellt i det här programmet, då videoprojiceringar och ljudinspelningar förekom under största delen av programmet, i kombination med skådespeleriet och regin på scenen.

TIU programmet #nofilter började utanför gymnastiksalen

Skådespelarna (Jakob & Wilhelm) träffar eleverna som spelledare utanför gymnastiksalen. De berättar om TIU föreställningen och går igenom fiktionskontraktet (regler under programmet). Deltagarna (eleverna) använder sina mobiltelefoner, söker upp en angiven länk och där uppmanas de att berätta om en pinsam hemlighet. Deras inlägg är anonyma. Spelledarna berättar att hemligheterna de delade på länken kan användas under själva TIU föreställningen. Deltagarna får ett nätalias, en bricka med namnet på den influencer de ska spela och antalet följare. I några minuter samtalar de i mindre grupper, fiktivt om vilken typ av influencer eller gamer de är på nätet och vilken form av innehåll de skapar på sina plattformar online. Lärarna får rollen som crew på inspelningsplatsen, får gula västar att lägga på sig och uppgiften är att se till att ordningen hålls (spelreglerna/instruktionerna som lärarna gått igenom med eleverna i förarbetet).

Scen 1: Meet & Greet

Deltagarna kommer in i salen. Det ska bli inspelning av livevlogg och de är inbjuden publik. På plats i salen finns teknikern, AleXis assistent Elias (Jakob) och managern Jimmie (Wilhelm) från Endless Entertainment. Det spelas musik och ställs i ordning. Deltagarna visas till sin plats av Jimmie och Elias, tillsammans med lärarna som också är en del av crewet. Beroende på följarantal, tilldelas de en sittplats i salen. De kan få sitta på bänkar, golv eller i en VIP-avdelning. Jimmie och Elias värmer upp inspelningspubliken tills AleXis (Susanne) är på plats. De ställer frågor av publikdeltagarna kring vad de är för influencer. AleXis är sen till inspelningen. När hon anländer får publiken se henne livevlogga. De följer livevloggen via en skärm på bakre väggen av scenografin. Genom dialogen med kameran får publiken en uppfattning om AleXis som karaktär. AleXis hälsar på publiken, sin assistent och manager. Sedan går hon ut från scenen för att byta om. Jimmie ber publiken sätta upp sina tummar för att visa att de godkänner ett kontrakt som spelas upp. Alla deltagare yttrar tillsammans orden "I am in". Elias värmer vidare upp publiken och testar ljudet i salen, ber publiken bl.a. att stampa med fötterna, instruerar dem så att de reagerar rätt på de saker AleXis kommer att säga och göra. En nedräkning startar, en video presenterar AleXis och berättar om hennes bakgrund. AleXis kommer in på scenen, hälsar på publiken och alla som följer med livevloggen hemifrån. Hon svarar på följarnas frågor från instagram och från publiken. Det blir tydligt att hon säger sig svara på alla frågor utan filter, men byter snabbt samtalsämne när en fråga om ätstörningar kommer upp. Istället fortsätter hon med att reagera på de hemligheter som följarna har skickat in. Genom att ropa får publiken välja vilken hemlighet som är mest pinsam. AleXis tackar för sig och går ut från scenen. Elias ber dem följa honom på instagram och går sedan ut. Jimmie ber dem som sitter på VIP-avdelningen att ta kontakt med honom för ett samarbete och går sedan ut.

Scen 2: Brighteyes

AleXis, eller det som hon egentligen heter: Alexandra kommer in på scenen i mjukiskläder. Sätter sig och spelar dataspel. Publiken får reda på att Alexandra är en gamer som kallar sig för Brighteyes. Två spelkaraktärer kommer in på scenen (Jakob och Wilhelm). Den andra gamern (Jakob), Alias är en vän som hon anförtror sig åt, men han vet inte att hon är AleXis. Brighteyes pratar om hur trött hon är att spela olika roller. Spelet avbryts. Alexandras pappa Mårten

(Jakob) kommer in på scenen och berättar att maten är klar och att han förväntar sig att Alexandra kommer ner och äter. Hon berättar att hon köpt egen sallad och därför inte vill komma ner och äta. Sätter därefter på kameran och spelar in en mukbang. Den slutar med att hon upprört tangerar kroppsideal samtidigt som hon försöker dölja sin egen ätstörning. Hon säger att "All den här skiten kan få brinna i helvetet". Avslutar videon, tar en selfie och hashtaggar den med #letitburn.

Scen 4: AleXis Army

Jimmie ringer AleXis. Han vill att AleXis ska producera fler liknande klipp, så att hennes följarantal stiger (och att han därmed kan tjäna mer pengar på henne). Alexis avslutar samtalet och tar fram träningsredskap, på skärmen bakom ser man AleXis sociala medier. Hon får både likes- och hatkommentarer. AleXis pappa ringer. Han ber henne lyssna på en podd. Podden slutar med att poddpratarna gör narr av henne. AleXis tar fram sin telefon och spelar in en ny video, man ser att hon är ledsen men spelar glad framför kameran. Hon får ett voicemessage av Jimmie som ber henne att inte svara i sin telefon om någon reporter ringer. AleXis öppnar en länk som han bifogat. En nyhetssändning spelas upp på skärmen, någon har satt eld på ett köpcentrum och lämnat #letitburn efter sig. AleXis blir stående med telefon i handen. Den ringer men hon svarar inte. AleXis går ut från scenen.

Scen 5: Restart game

Spelkaraktärerna kommer in på scenen. Alias och Brighteyes samtalar om det som hänt. Alexandra avslöjar sin identitet, att hon är AleXis. Alias delar med sig av ett nytt nyhetsinslag som publiken får se på skärmen. Fler bränder har inträffat och hashtaggen #nofilter har kopplats till bränderna. Man har också hittat ett manifest på ett slutet internetforum av en grupp som kallar sig för AleXis Army. Alexandra och spelkaraktärerna går ut från scenen.

Scen 6: No filter

Jimmie kommer in på scenen och pratar i telefon med AleXis sponsorer, försöker övertyga dem om att all marknadsföring är bra marknadsföring. Han sätter på luren, ringer upp AleXis men hon svarar inte. Han skickar ett voicemessage. Han

varnar henne för kontaktsbrott, berättar att publiken står och väntar på henne. Man kan se att han är stressad. Ber någon ur publiken ställa i ordning på scenen. AleXis kommer in, berättar att hon försov sig. Hon frågar efter Elias, Jimmie svarar att han inte längre ville jobba med henne. Jimmie räknar ner tillsammans med publiken. Ett liveevent kör igång. Jimmie börjar fråga ut AleXis om läget, men hon svarar inte. Han läser upp hotmeddelanden som hon fått. Jimmie försöker få en reaktion av AleXis men hon ger ingen. Publiken får dela med sig av sina åsikter och svara på ja- och nejfrågor angående det som hänt. Jimmie blir grymmare och grymmare mot AleXis.

Scen 7: Endless entertainment

Jimmie avslöjar att Extreme Pranks har skickat en utmaning till AleXis. Han ber publiken ställa sig upp och komma närmare. De omringar AleXis och ger Jimmie ett guldkuvert. I det så står det att Alexis ska ringa upp sin pappa, berätta att hon står vid en bro och tänker hoppa. Colin (gamern bakom spelkaraktären Alias) kommer in på scenen. Han frågar publiken varför dom är medlöpare till det som håller på att hända. Jimmie tror först det är Extreme Pranks som står bakom Colins anförande, men inser sen att så inte är fallet. Jimmie gör narr av Colin eftersom han inte har några följare och för att han är en gamer. Efter en stund ber Colin alla i publiken som håller med honom om att AleXis inte skall ringa till sin pappa att komma och ställa sig bredvid honom. Jimmie ber i sin tur alla som tycker att AleXis ska ringa sin pappa, att komma och ställa sig vid hans sida. Både Colin och Jimmie ber eleverna om vidare motiveringar för att försöka övertyga AleXis att göra rätt beslut. Det blir kaos och ordutväxlingar innan AleXis gör ett beslut. Hon ringer upp sin pappa och berättar att hon tänker hoppa... hoppa av som influenser. Alexandra och Colin går ut från scenen. Jimmie blir kvar med publiken, ber dem sätta sig igen. Jimmie bjuder in publiken till en audition, frågar om det är någon i publiken som vill ta över tronen efter AleXis och bli den nästa stora influencern. Ifall man vill vara med på en audition skall man ta av sig och sätta sitt influencerkort på Alexis tron och ställa sig på scenen i riktning mot publiken. Ibland steg många personer upp, ibland ingen, ibland några.

Avslut

Wilhelm går ur karaktär som Jimme och avslutar TIU programmet. Jakob och Sussi kommer in i salen. De meddelar att alla elever skall ta av sig sina influencerkort som de tilldelades i början av programmet. Crew teamet (lärarna) skall ta av sina crew-västar. Skådespelarna pratar med eleverna om upplevelsen, vad den väckte för tankar, känslor och frågor.

Dramakonventioner i TIU programmet

Här finns en beskrivning över vilka olika dramakonventioner som användes i TIU programmet #nofilter. Dramakonventioner är tekniker/element, med vars hjälp man bygger upp en dramatisk situation. Alltså arbete med form som skapar betydelse. Man använder rum, handling och tid, i avsikt att skapa mening. En dramakonvention låter alla gruppens medlemmar delta aktivt i handlingen, på ett kreativt och organiserat sätt. Dramakompetens är avgörande för att praktisera färdigheterna inom kontexten dramakonventioner.

Spel och lekar
Lekar används för att skapa fokus, uppmärksamhet, lugn eller engagemang. De kan också användas för att förstärka eller konkretisera en uppfattning av någonting och som en presentation av en kommande situation, t.ex. olika former av namnlekar.

Officiella meddelande, brev, dagbokcitat, tidningsartiklar, dokument
Med hjälp av meddelandet så kan man presentera en välformulerad problematik i en viss kontext. Det kan t.ex. vara inspelade meddelanden, fotografier, videor eller utprintade dokument. Dessa meddelanden kan vara skrivna i eller ur roll.

Kollektiv roll
Deltagarnas kollektiva roll i berättelsen.

Artefakter
Föremål som används för att förstärka dramat och öka spänningen.

Heta stolen
Gruppen intervjuar en person i roll (gruppen kan också vara i roll) för att fördjupa rollbygget, klargöra perspektiv och kontext.

Lärare i roll
Denna teknik erbjuder pedagogen möjlighet att uppmuntra gruppen att se möjligheterna till lek i dramat. Ledaren kan utmana, stöda och utveckla dramat och individerna i det. Pedagogen behöver inte vara en bra skådespelare men måste vara övertygande och ha ett förhållningssätt som rollfiguren uttrycker i sin handling.

Värderingsövning
Deltagarna får ta ställning till olika frågor eller påståenden och reflektera kring sina egna och varandras tankar och åsikter.

Tjuvlyssna
Deltagarna får lyssna till en improviserad eller inövad diskussion mellan två personer som om "det inte var meningen" att de skulle höra den. Syftet är att öka spänningen och ge mera information om dramat.

Deltagande diskussion
Diskussion i roll kring en frågeställning. Kan användas för att föra handlingen vidare.

Ljudkollage
Deltagarna skapar tillsammans en ljudmatta genom att använda kroppen som instrument. Det kan användas för att tolka en händelse, ackompanjera en händelse, skapa en helhet av innehållet eller berättelsens olika delar.

Att definiera platsen
Handlingen placeras på en bestämd plats. Rummet kan hel enkelt arrangeras så att de representerar t.ex. en plats.

Nyhetsuppläsning, reportage
Händelserna tolkas i form av TV-/radioinslag eller tidningsrubriker. Med denna konvention kan man bygga kontext genom att t.ex. avslöja avvikande synvinklar.

Ceremoni, ritual
Att visa eller skapa en serie upprepbara rörelser, gester, visuella framställningar som delas av en specifik kultur, person eller grupp av människor.

Antingen eller
Be gruppen att välja mellan två alternativ. Tekniken kan användas då man önskar dela gruppen i två. Det viktigaste är att gruppen får en känsla av att de kan påverka riktningen som dramat tar. Handlingen måste utvecklas utifrån det beslut som gruppen tar.

Referens: Allan, Owens & Barber, Keith red. (2006). Dramakompassen. Helsingfors: Draamatyö.

Publikarbete – kunskapsbok, workshop & pedagogträff

Wasa Teater har två heltidsanställda teaterpedagoger, Nina Dahl-Tallgren och Sarah Bergkulla. De utvecklar publikarbete på teatern i form av teaterfostran, fördjupning av teaterupplevelsen och tillämpning av drama som uttrycksmedel i olika kreativa kontexter. Publikarbete gör teatern mer tillgänglig, angelägen och intressant. Wasa Teater vill främja den konstnärliga verksamheten i skolor och erbjuder teaterpedagogiska tjänster i form av materialpaket. Materialpaket till skolor består av kunskapsbok, workshop och utbildning för pedagoger. Wasa Teater utarbetar målmedvetet de teaterpedagogiska materialen, i dialog med läroplanen och dess riktlinjer.

Kunskapsbok

I anknytning till TIU programmet #nofilter utarbetades en kunskapsbok med för- och efterarbete. Vid utformningen av kunskapsboken samarbetade teaterpedagogerna med experter i teman som programmet behandlade. Experterna skrev texter till kunskapsboken som gav en bra baskunskap för pedagogerna. Referensgruppen bestod av: Elza Dunkels (Umeå universitet, forskning om barns och ungas nätkulturer), Eva Åstrand (Centret för livslångt lärande vid Åbo Akademi), Linda Mannila (företagare, forskare och föreläsare inom digitalisering), Matilda Ståhl, (doktorand i pedagogiska vetenskaper vid Åbo Akademi) och Thomas Södergård (Vörå kommuns some-coach). Vi testade övningarna i för- och efterarbetet med klasslärar-, speciallärar- och språkbadslärarstuderande. Övningarna testades också med elevgrupper från grundskolan 7–9, gymnasiet och yrkesskolan samt deras pedagoger. Respons från grupperna samlades in.

Alla skolor som bokade TIU programmet uppmanades ta del av kunskapsbokens innehåll. Den var en viktig del av helhetsupplevelsen och lärprocessen. I kunskapsboken hittade pedagogerna information om produktionen, dess tematik och innehåll. Där fanns information och instruktioner kring teaterbesöket. Kunskapsboken innehöll ett för- och efterarbete som pedagogen utförde tillsammans med eleverna i klassrummet innan och efter teaterbesöket. Syftet med kunskapsboken var att väcka frågor, engagemang och nyfikenhet kring digital kompetens, multilitteracitet, identifikation och kommunikation och främja en djupare inlärning. Pedagogerna uppmuntrades använda materialet

så som det kändes meningsfullt för dem och grupperna, enligt den tid de hade till förfogande. Ifall de ville ha hjälp med att omsätta övningarna i praktiken, bistod teaterpedagogerna med sin kunskap.

Övningarna i för- och efterarbetet var indelade i lektionsplaner. Med hjälp av övningarna i förarbetet introducerade pedagogerna TIU programmet och reflekterade med eleverna kring frågorna: Vad gör unga på nätet? Vem är jag på nätet? Vad ger skärmen för intryck och avtryck? I efterarbetet fördjupade pedagogerna frågorna. Genom egna reflektioner kunde eleverna lära sig navigera i den digitala världen, där kritiskt tänkande, konsekvenser och respekt utgör viktiga byggstenar. Kunskapsboken publicerades digitalt på teaterns hemsida[10].

Workshop

Wasa Teater erbjöd workshopar före och efter teaterbesöket. Workshoparna utformades och genomfördes av teaterpedagogerna. Före TIU programmet introducerades tematik för eleverna. Efter TIU programmet fokuserade workshopen på den konstnärliga upplevelsen, den digitala världen idag och hur unga vill att den ska se ut i framtiden. Eleverna fick reflektera kring deras egna intryck och avtryck på nätet. Syftet med workshopen var att ge eleverna möjlighet att utveckla sin digitala kompetens och därmed stärka sin egen medborgarfärdighet, lära sig att använda digitala verktyg på ett tryggt och etiskt hållbart sätt. De fick möjlighet att öva på att tolka, producera och kritiskt granska olika slag av information som kommer till uttryck verbalt, visuellt och auditivt på nätet.

Pedagogträff

En pedagogträff arrangerades strax innan premiären av TIU programmet i samarbete med Korsholms gymnasium. Under pedagogträffen fick pedagogerna möjlighet att bekanta sig med kunskapsboken och workshopen. Deltagarna fick se en förhandsvisning av TIU programmet och därefter ordnades en diskussion om innehållet i programmet. Det här gav bra förutsättningar för pedagogen att för- och efterbehandla teaterbesök på skolan.

[10] Dahl-Tallgren, N & Bergkulla, S (2019). #nofilter Kunskapsbok. Tillgänglig från Wasa Teaters hemsida via länken: https://www.wasateater.fi/vara-tjanster/teater-i-undervisningen/ (åtkomst: 31.3.2020)

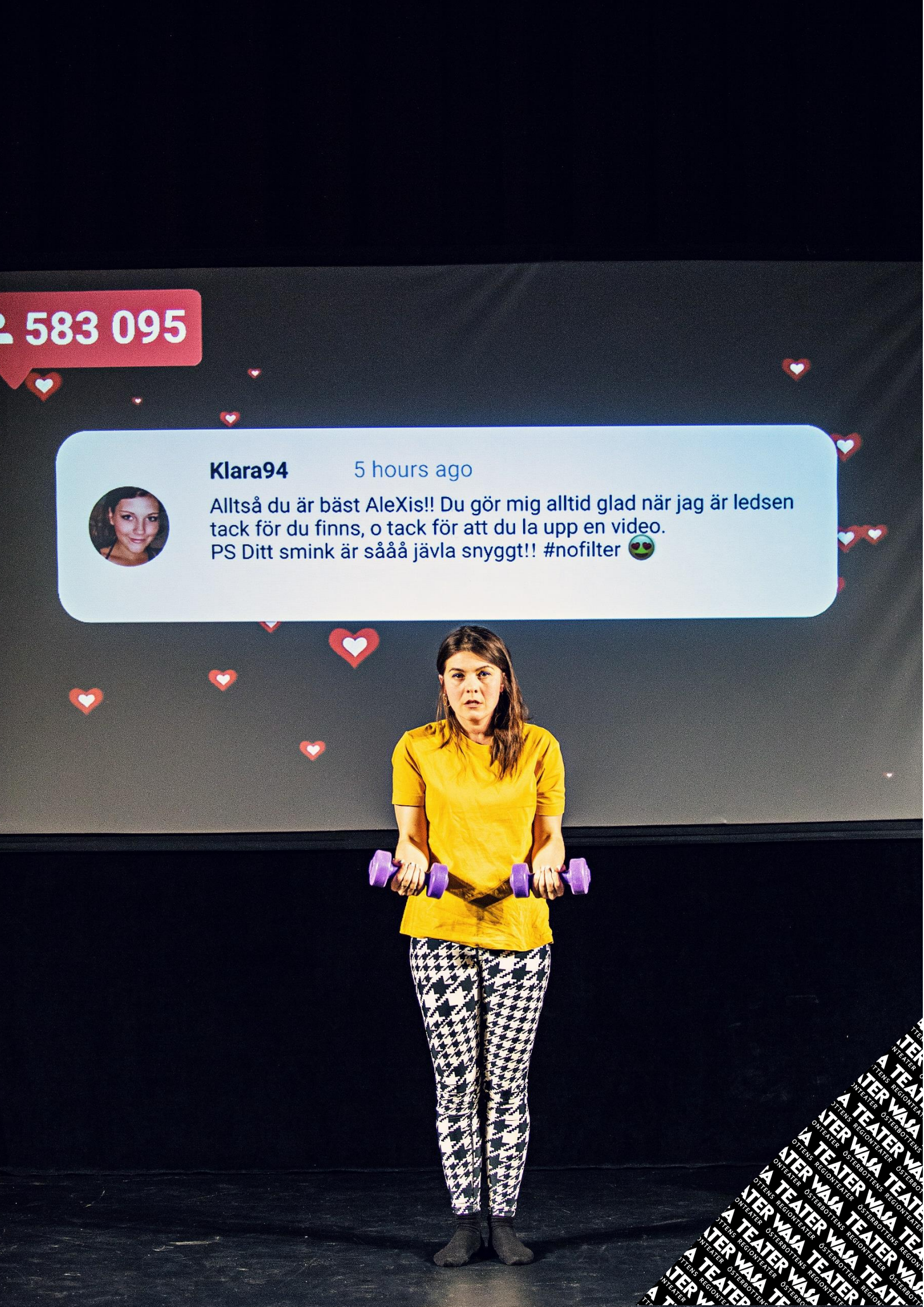
583 095
Klara94
5 hours ago
Alltså du är bäst AleXis!! Du gör mig alltid glad när jag är ledsen tack för du finns, o tack för att du la upp en video.
PS Ditt smink är sååå jävla snyggt!! #nofilter

RECEPTIONSANALYS AV TIU PROGRAMMET

Respons från turnén – elever & pedagoger

Deltagarna fick fylla i ett tankepapper (enkät) efter TIU programmet. Frågorna som deltagarna fick svara på var: Hur upplevde du föreställningen? Vilka frågor skulle du vilja ställa till karaktärerna i föreställningen? Beskriv vilka känslor föreställningen väckte hos dig och beskriv något du kommer att komma ihåg efter föreställningen. Här kan man läsa en sammanställning av svaren på tankepappren (enkäten).

Hur upplevde du föreställningen?

Bra ämne, väldigt viktigt ämne och aktuellt, lärorik, bra tanke med föreställningen
30 svar

Överdrivet, stereotyper
18

Bättre än väntat, förvånansvärt bra, allt fungerade bra
17

Publiken skulle kunnat få delta mera aktivt i föreställningen
13

Underhållande
5

Bra skådespelare
5

Beskriv något du kommer att komma ihåg efter föreställningen

Delaktighet i förställningen
9 svar

TIU för att man får vara delaktig, roligt
8

Allt är inte som det ser ut på sociala medier
7

Röstningen på slutet
6

Jimmy B är så snygg
3

En kränkande ton till influencer och att ni satte stämpeln på influencers som fake, ganska negativ föreställning
3

Min fiktiva influencer roll kommer att leva vidare med mig
2

Allt
2

Vilka frågor skulle du vilja ställa till karaktärerna i föreställningen?

AleXis: Varför gick hon inte i skolan? Varför är det så viktigt att hålla upp fasaden? Varför ville du vara en influencer? Är det så här hemskt att vara influenser? Hade du tänkt göra något åt din ätstörning? Varför sökte du inte hjälp? Förstår du att du kan få hjälp? Varför berättade du inte åt din pappa om ditt liv? Visste du i början vad du gav dig in på? Är du ett bra exempel för dina fans? Hur mår du? Är det värt det? Känns AleXis som Alexandra?

Pappan: Hur märkte du inte att din dotter mådde dåligt? Vad tycker du om din dotters youtube kanal? Varför skulle du sätta din dotter i en sån jobbig situation? Vad jobbar du med? Hade du tänkt igenom allt innan du signerade kontraktet? Hur kändes det att ha ett barn som influencer? Varför inte stå på dig mer? Funderade du någonsin på hur din dotter mådde? Varför delade du en podden till din dotter där hon blir uthängd?

Elias: Var AleXis jobbig att jobba med? Hur är det att vara assistent till en kändis? Var du med och tände branden? Varför stack du då det blev jobbigt för AleXis? Varför inte göra din egen karriär? Vart försvann du? Vad vill du göra med ditt liv? Snygga byxor.

Colin: Varför valde du att komma till inspelningen? Du var snäll. Vad tänkte du när du märkte vem som var din spelkompis? Varför brydde du dig om AleXis? Hur känns det när din spelkompis ljög för dig? När visste du vem AleXis var?

Jimmy B: Tycker du inte att det är fel att hålla på så där med en 17-åring? Var du med och tände branden? Vad spelar du förutom questwars? Varför kunde du inte bry dig mer om AleXis? Borde du inte bry dig mer om AleXis eftersom det är hon som gör så att du får pengar? Vad står B för? Tycker du att manager är rätt jobb för dig? Pressar du får hårt? Tjänar du mycket pengar? Hur orkar du med dig själv?

Beskriv vilka känslor föreställningen väckte hos dig?

Hårda pressen mot unga

4 svar

Ledsamt för AleXis

3

Som ens eget liv

1

Hur svårt liv en influencer kan ha

Öppenhet med allt, är inte bra

Ganska starka känslor kring välmående och hur unga människor mår dåligt

Att någon kan pressa en jättemycket, trots att personen mår dåligt, att influecerlivet kan vara psykiskt Jobbigt då alla har en åsikt om en.

Tyckte synd om karaktärerna

Hur mycket kommentarer kan påverka en

Man förstår verkligen att influecers gömmer sig bakom en fasad

Insikt i inflencervärlden

Blandade känslor och många känslor: upprördhet, sorg, ilska och roligt, pinsamt, förvånande Aggression

Att man kan visa att allt är bra fast man mår dåligt

Tyckte att AleXis kunde ha varit en pojke och inte en flicka, då skulle det blivit mer intressant

Övriga kommentarer

- när AleXis ringde sin pappa i slutet
- allt sprids snabbt på nätet och att man ska vara lite försiktig med vad man postar upp
- hur ointresserad pappan verkade av hennes karriär
- att man hur lätt som helst kan påverka någon annans liv utan att man själv märker det
- att man inte ska göra som alla ens följare vill
- pressen som influenser känner
- spelkaraktärerna för de var så komiska
- vissa människor kan ta illa upp av att ni säger att man ska använda mera smink och banta
- budskapet att kanske inte alla mår bra fast det verkar så
- vip livet
- större förståelse för mental hälsa

Hur upplevde du föreställningen?

Bra ämne, väldigt viktigt, aktuellt ämne, trovärdig och autentisk

8 svar

Publiken skulle kunnat få delta mera aktivt i föreställningen

7

Att eleverna får vara aktiva deltagare i programmet

5

Beskriv vilka känslor föreställningen väckte hos dig

Ny fräsch teaterform (5 svar)

5 svar

Ny insyn i ungas liv på nätet (5 svar)

5

Hur ska vi styra upp grupptryck? (4 svar)

4

Kommer ihåg, ungdomarnas kommentarer om att det här var ”so real” (4 svar)

4

Är det så här för unga? (3 svar)

3

Övriga kommentarer

- ilska, maktlöshet, förundran, tycka synd om varandra, empati, ångest, avsmak, hjälplöshet, ledsamhet, nyfikenhet och förvåning
- kärleken från följarna
- tala om att se unga
- känner igen sig som vuxen
- allt hela storyn fängslade mig positivt
- vikten av att vara närvarande i ungas nätanvändning
- vilket dubbelliv
- betydelsen av likes
- förhållandet far och dotter
- pranket, var hemskt

Hur upplevde du förarbete?

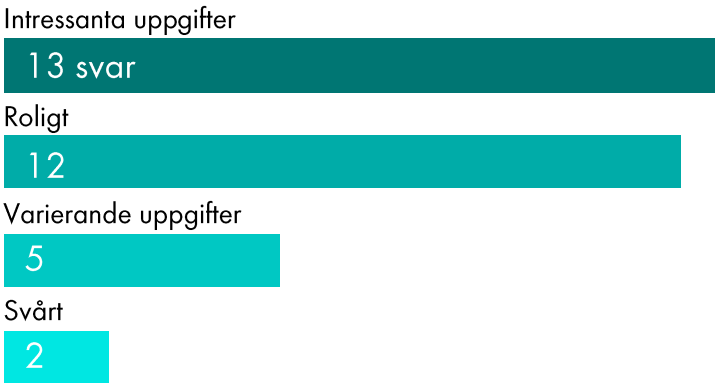

Vad väckte förarbetet för känslor?

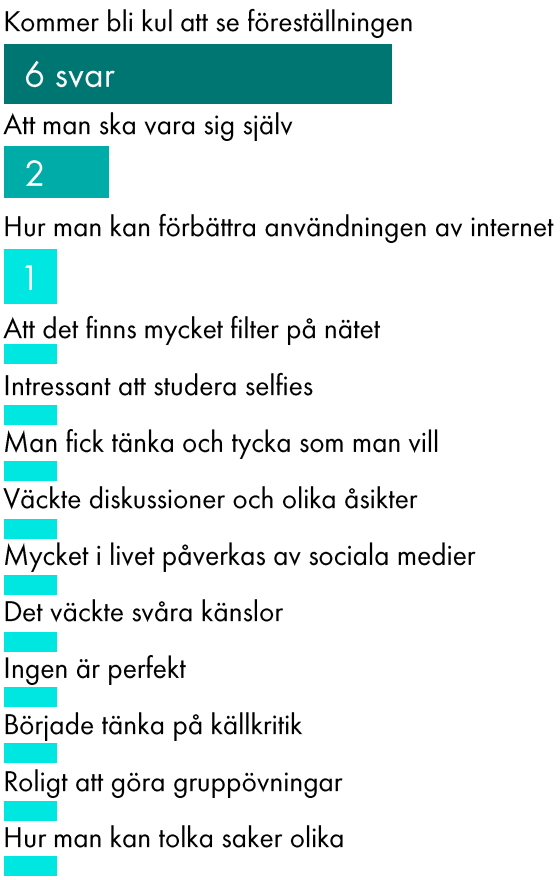

Hur upplevde du efterarbetet?

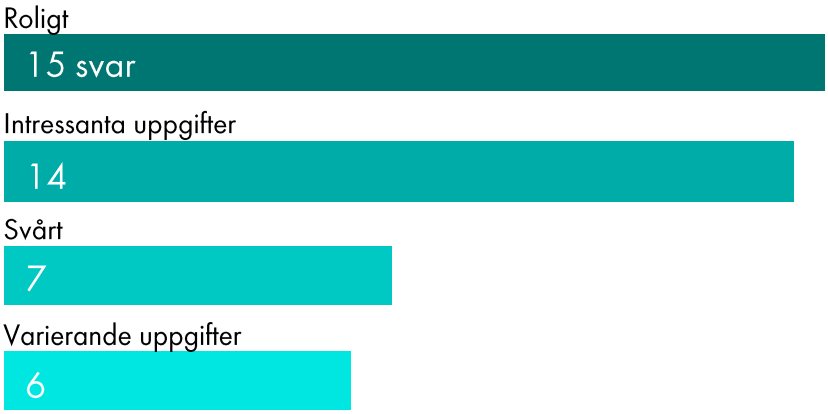

Vad väckte efterarbete för känslor?

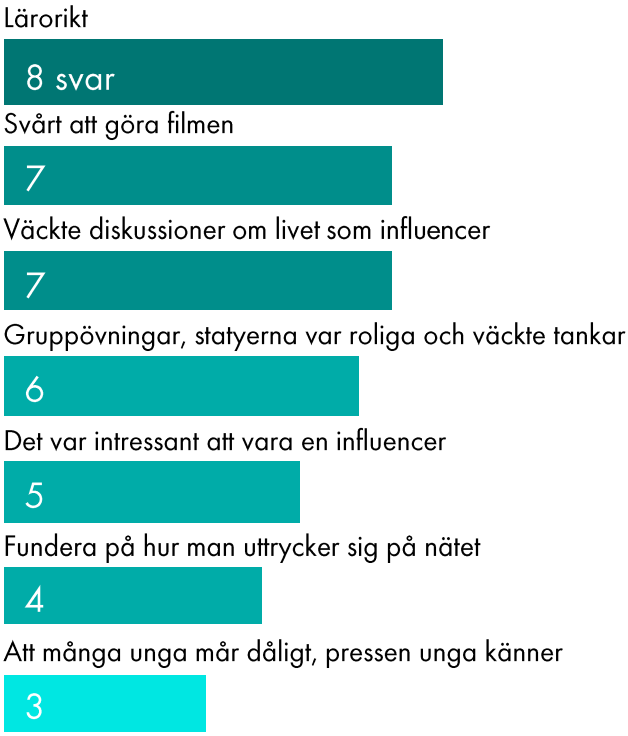

Övriga kommentarer

- roligt att diskutera om föreställningen
- grupptryck, varför kan man inte vara sig själv?

- **Kunskapsboken** uppfattade jag som väldigt mångsidig och användbar också i andra sammanhang än bara här, för där finns faktaspäckade texter (t.ex. Elsa Dunkels text), ordlistor och övningar som kan användas frikopplade från pjäsen. I någon av grupperna hann vi fundera på begreppet influencer och vad nofilter egentligen står för, samt göra värderingsövning. Alla mina grupper bidrog med fiktiva namn på influencers och det var roligt att se att en del av dessa faktiskt förekom i pjäsen på personkorten.

- Kunskapsboken har enligt min åsikt ett informativt innehåll med tydliga kopplingar till läroplan och lärandemål. Ett bra stöd för lärare. Pjäsen #nofilter uppfattade jag ändå som självbärande och ett välgörande avbrott i min egen "endless entertainment" .

- **Efterarbetet** i mina grupper fungerade väldigt bra. Eleverna gillade det, det var varierat och aktiverande med flödesskrivning, gruppmoment med staty och sedan att själv göra en inspelning. Många vågade släppa loss sin inneboende kreativitet, medan andra hade svårare.

- **Workshopen** av teaterpedagogen Nina fungerade lysande, hennes entusiasmerande och sprudlande energi gav eleverna lust att lära sig. Sättet hon gick in i grupperna, med respekt och lyhördhet är beundransvärt. Hon har en förmåga att få alla att försöka och att göra sitt bästa.

- **TIU som teaterform** och del av undervisningen ser jag också många möjligheter i. Det som är utmanande i lärarvardagen är ju att med kort varsel få in nya projekt och planera om, så som lärare uppskattar jag att i god tid få information och kunna planera därefter. Ofta planerar vi läsåret som helhet redan i augusti, och det vore bra att redan under tidig höst känna till också sådant som sker under våren. Ofta ska ju projekt också skrivas in i läsårsplanen i det skedet. Att eleverna får delta i konstprojekt är ytterst viktigt för deras utveckling, och den estetiska upplevelsen och att öva sig på att diskutera och bearbeta den är viktig.

- **Pjäsen #nofilter** var en på många sätt engagerande teaterpjäs. Som lärare i modersmål kom jag att ställa en del frågor kring skådespelet och kunde då lägga märke till ett tydligt elevintresse, dvs. frågorna fick svar. - Ditt efterarbete såg annorlunda ut - helt säkert andra frågeställningar och därav större möjligheter att närma sig kärnan i pjäsens problematik: de sociala mediernas enorma genomslagskraft, och och hur man - något paradoxalt - kan bli ett offer för sin egen popularitet.

- Pjäsen #nofilter har en problematik som säkert tangerar vad mången (ungdom) gör/har gjort/kommer att göra/vill göra på sociala medier. Personlig integritet hamnar i riskzonen och dörren till den privata sfären öppnas - då är det bra att en utomstående person träder in i klassrummet, ställer frågor och kanske ger vissa svar.

Forskning som del av ett treårigt forsknings- och utvecklingsprojekt vid Wasa Teater

TIU programmet #nofilter ingår som del av ett treårigt forsknings- och utvecklingsprojekt vid Wasa Teater, åren 2020–22. Projektets målsättning är att utveckla ett teaterpedagogiskt kompetenscentrum som genererar TIU program för skolor, utbildar, experimenterar och forskar inom området TIU (Teater i Undervisningen). Varje år under projekttiden görs ett TIU program med fokus på ett lärandemål för målgruppen. TIU programmets innehåll är ämnesöverskridande och stöder läroplanen i skolan. Vid val av innehåll och tema beaktas även pedagogernas och utbildningsanordnarnas önskemål.

Teaterpedagog Nina Dahl-Tallgren har sökt in som doktorand till Åbo Akademi inom pedagogiska vetenskaper, med ambition att avlägga en doktorsavhandling. Avhandlingen skrivs inom ramarna för det treåriga TIU projektet som pågår på Wasa Teater. Ambitionen med denna avhandling är att bidra till att Wasa Teater blir en katalysator för utformning av TIU program, där barn och unga har möjlighet att ventilera tankar, värderingar och utveckla kunskap. Forskningen ska även bidra till att ge andra teatrar, kulturinstanser, skolor och utbildningsanordnare möjlighet att lära sig mer om TIU som konstform och vilken lärandepotential som genereras.

Det finns en samhällsmässig beställning på forskning omkring elevers lärande innanför estetiska ingångar till lärande, något som betonas i läroplansgrunden för grundskola och andra stadiet. Det är behov för forskning som synliggör vilka frågor unga människor är upptagna av och som gäller deras liv och framtid. En TIU föreställning kan vara en sådan plats för djuplärande om existentiella frågor. Det finns ett behov av forskning inom området eftersom det utförts föga forskning kring TIU. Dahl-Tallgrens förförståelse är att TIU som konstform kan bidra med djup i elevers lärande genom den affektiva och känslomässiga utmaningen teater som konstform kan ge. Det finns inte mycket forskning på TIU, och TIU i svenskspråkig kontext i Finland är ett helt outforskat område. Forskning är avgörande för att vidareutveckla TIU som konstform. Att vid en institutionsteater som Wasa Teater skapa utrymme för TIU som läroplansteater är en utmanande uppgift. Genom forskning önskar hon bidra till ökad kunskap kring det pedagogiska och teaterpedagogiska arbete som utförs på Wasa Teater.

Syfte med denna avhandling är att undersöka vad som karaktäriserar elevernas lärprocesser inom ramen för ett TIU program utifrån ett performativt perspektiv. Undersökningen omfattar olika aspekter av en grupp elevers reception av TIU programmet #nofilter, och dramaturgisk analys av själva föreställningen samt analys av den didaktiska designen av det teaterpedagogiska för- och efterarbetet i anknytning till TIU programmet. Den övergripande problemställningen är: Hur förstår en grupp elever och teaterpedagoger betydelsen av lärandeprocesser i TIU programmet #nofilter utgående från ett performativt perspektiv? Den preliminära tidsplanen är att lämna in avhandlingen för bedömning våren 2024.

Att forska på #nofilter: spelifiering, mänskliga relationer och identitetskonstruktion

Forskningsarbetet har genomförts i samarbete med FD Hannah Kaihovirta, universitetslektor i de estetiska ämnenas didaktik vid Helsingfors universitet, och Nina Dahl-Tallgren, teaterpedagog vid Wasa Teater. Delar av arbetet har finansierats genom medel från Svenska Österbott-ens kulturfond.

Begrepp som spelifiering och spelbaserat lärande används idag i många pedagogiska sammanhang: t.ex. inom grunderna för läroplanen inom den grundläggande utbildningen uppmuntras läraren att använda sig av spel och spelifiering (Utbildningsstyrelsen, 2014, s.31). Spelifiering innebär att man använder sig av element från spelvärlden i ett annat sammanhang än spelindustrin, till exempel genom poängsystem för utförda uppdrag i ett skolsammanhang. Vår utgångspunkt är att det finns andra spelelement man kunde använda sig av i undervisningen, framförallt inom estetiska processer. Exempelvis har vi tidigare undersökt spelifiering i formen av hur elever tolkar och återskapar det visuella uttrycket i ett antal independentspel (Ståhl, Kaihovirta & Rimpilä, 2017; 2018).

Vi analyserade planerandet och genomförandet av TIU programmet *Världen är så stor* (2019) genom en spelifieringslins. Analysen gjordes inledningsvis genom ett lärarperspektiv (Ståhl, Kaihovirta & Rimpilä, 2019a) och sedan ur ett elevperspektiv (Ståhl, Kaihovirta & Rimpilä, 2019b). Studierna visade att det förekom fem nivåer av spelifiering inom arbetet med den interaktiva pjäsen: en strukturell, narrativ, semiotisk, interaktiv och rumslig nivå. Den strukturella nivån visade på en traditionell typ av spelfiering men berörde inte pjäsen tematik: att uppleva livet som flykting samt barnets agens. De fyra övriga nivåerna belyser på olika sätt pjäsens tematik och utmanar samtidigt en traditionell syn på spelifiering.

Följande skede i forskningssamarbetet är TIU programmet #nofilter (2020). Den här gången närvarade spelvärlden även på en innehållslig nivå då pjäsen behandlar frågor kring identitet och mänskliga relationer såväl online som offline. Eftersom pjäsens tematik berör mitt forskningsområde hade jag möjlighet att fungera som stöd under planeringsskedet av pjäsen, vilket gav mig som forskare ytterligare insyn i skapandeprocessen. TIU programmet *#nofilter* kommer att analyseras genom och utmana det teoretiska ramverket med de fem nivåer av spelifiering vi tidigare noterat. Vad vi inte kunnat ana var hur våren 2020 skulle framskrida och hur markant distanslösningar som såväl inom skola som arbetsliv skulle öka. Forskningsingångar kring identitetskonstruktion och mänskliga relationer, online såväl som offline, är mer aktuella än någonsin.

Vi hoppades få presentera en första analys av materialet under den pedagogiska konferensen ECER i Glasgow, Storbritannien i augusti 2020 men konferensen avbokades på grund av coronaviruset. Analysarbetet fortskrider ändå som planerat och nyheter om publikationer hittar ni på min forskarblogg (se länken nedan).

Matilda Ståhl, doktorand inom pedagogiska vetenskaper, Åbo Akademi https://matildastahl.wordpress.com

Deterding, S. Dixon, D. Khaled, R. Nacke, L. (2011). From Game Design Elements to Gamefulness: Defining "Gamification". MindTrek'11, September 28-30, 2011, Tampere, Finland.

Nacke, L. Deterding, S. (2016). The maturing of gamification research. Computers in Human Behaviour. 71. 450-454.
Palmquist, A. (2018). Det spelifierade klassrummet. Studentlitteratur.

Ståhl, M. Kaihovirta, H., and Rimpilä, M. (2019a). Att spelifiera Topelius – lärarperspektiv på estetiska processer i arbetet med en interaktiv pjäs. I H. Höglund, S. Jusslin, M. Ståhl & A. Westerlund (red.), Genom texter och världar. Svenska och litteratur med didaktisk inriktning – festskrift till Ria Heilä-Ylikallio (s. 289–306). Åbo: Åbo Akademis förlag.

Ståhl, M. Kaihovirta, H., and Rimpilä, M. (2019b). Gamifying Classical Literature and Aesthetic Processes – A Student Perspective on an Interactive Play. Proceedings of European Conference on Game Based Learning 2019. Odense, Denmark: Academic Conferences and Publishing International Limited.

Ståhl, M. Kaihovirta, H., and Rimpilä, M. (2018). Visual Learning and Identity Construction through Gamification in Visual Art Education – A Student Perspective. Proceedings of European Conference on Game Based Learning 2018. Sophia Antipolis, France: Academic Conferences and Publishing International Limited.

Stå̈hl, M. Kaihovirta, H. Rimpilä̈, M. (2017). Visual Learning and Identity Construction through Gamification in Visual Art Education. Conference proceedings, ECGBL 2017, Graz, Austria.

A TEATER WASA TEATER WASA TEATER
ÖSTERBOTTENS REGIONTEATER

REFLEKTIONER KRING TIU PROGRAMMET

Här presenteras reflektioner från skådespelarna, regissören, manusförfattaren, scenografen och dräktdesignern, ljud- och videoprojektion designern, turnéteknikern, teaterpedagogerna, teaterchefen, administrativa chefen och verkstäderna på teatern. Skribenternas texter utgår från personliga reflektioner, professionella utmaningar och speglar konkreta lärdomar från projektet TIU #nofilter på Wasa Teater. Arbetsgruppens respons är viktig och bidrar till att utveckla arbetet framöver med nya TIU program. Reflektionerna är en beskrivning av vad vi lärt oss, vad som fungerade under produktionsprocessen och vad vi behöver tänka på nästa gång vi producerar ett TIU program. Arbetsgruppen lyfte också fram sina tankar om tematiken i pjäsen, TIU som konstform och samarbetet mellan teaterpersonalen och skolan.

Skådespelare Susanne Marins

När vi började arbeta med #nofilter och tematiken väcktes många tankar om internetvärlden vi lever i idag. Jag tänkte mycket på att jag växte upp när det ännu inte fanns internet, så jag har varit med om en tid innan sociala medier. Vilket också gör att jag ibland kan bli oerhört stressad och ledsen att vi börjat spendera så mycket tid med våra telefoner i handen. Men det finns otroliga fördelar med att nätet finns idag. Att vi kan nå människor runt hela världen och få nya vänner via sociala medier. Nu i corona-tider kan vi fortsätta jobba tack vare att man kan sköta så mycket via nätet. Det är en enorm styrka.

Vi skapade en pjäs för ungdomar men tematiken berör oss alla idag och det finns många frågor i pjäsen som belyses som vem som helst kan reflektera över. Den är minst sagt lika viktig för en vuxen att se som en ungdom. Jag spelade huvudrollsinnehavaren AleXis, som är en ung influencer och som fått berömmelse för att hon blottat hela sig själv. Det skrämmer mig hur snabbt man kan förlora sina spärrar för att få berömmelse, för att bli omtyckt och älskad. I slutet får hon i uppgift att ringa hem till sin pappa och säga att hon ska ta livet av sig. Det är ett prank. Det är oerhört skrämmande att leka med varandras känslor bara för underhållningens skull. Vilka är de positiva och negativa effekterna med nätanvändning? Det har jag reflekterat över.

TIU var ett nytt koncept för mig och väldigt spännande. Jag tyckte samarbetet mellan teater och skola fungerade ypperligt. Jag tyckte kommunikationen med provpubliken och lärarna fungerade bra. Jag tycker att det är bra för en skådespelare att ibland skippa den fjärde väggen, leva i samma värld som publiken. Jag märkte också att TIU programmets styrka var att publiken fick vara aktivt engagerad. I en TIU påverkas föreställningen mer av publikens reaktioner än i en traditionell form. Som skådespelare måste du vara helt i nuet och ta upp de impulser som finns i publiken. Det gör dig alert, vaken och gör att varje föreställning är unik. Arbetsprocessen fungerade bra och det fanns expertis på alla områden. I TIU är för- och efterarbetet oerhört viktigt och jag ser formen som en helgjuten teaterupplevelse för unga människor.

För att ett TIU program ska vara bra anser jag att det behövs en klar historia. Ett klart fokus på vad man vill berätta, vilka ämnen man vill belysa och problem man vill diskutera. Det behövs ett proffsigt och engagerat team, i produktionen upplever jag att vi hade ett sådant. Föreställningen ska marknadsföras i god tid. Det kan vara skäl att ännu förklara för skolor och berätta om själva TIU-konceptet i förhand. Försäljningen kunde ha kommit igång tidigare. Vi hann inte spela många förställningar, så tyvärr kan jag inte referera till turné-perioden.

Skådespelare
Wilhelm Grotenfelt

Temat var enormt. Den digitala världen för med sig så mycket gott och ont, hela vårt samhälle är invävt i det. Det finns så mycket att ta fasta på och det här märkte vi snabbt under vår första workshop när vi diskuterade temat. Spelvärlden, sociala medier, ansvar, beroende, unga-vuxna och att vara social på nätet -IRL, allt detta var superintressant och fascinerande. Det som jag var mest rädd för i början var vår publik; högstadieeleverna. De var experter på området och dessutom en utmanande publik. Hur skulle vi kunna göra en föreställning som var intressant och hade något nytt att komma med för dem?

Själv lärde jag mig mycket om den digitala världen och speciellt om hur ungdomen idag använder den. Jag fick en kontakt med ungdomar som jag vanligtvis inte har annars. Hela den här processen gav mig en vilja att minska på min egen användning av sociala medier och telefontid. Vi glömmer bort hur man är med folk. Vi tappar bort vår omgivning.

Idén med TIU är mycket bra, det ger ett effektivare sätt att behandla och lära sig mera kring utvalda ämnen. Workshopparna fungerade bra och hade ett syfte. Jag tror att det hjälpte manusförfattaren i sitt arbete, men gav också oss en grund att stå på då vi skulle börja repetera. Väl planerat och väl utfört. Att ha provpublik tidigt och ofta fungerade ganska bra. Möjligtvis hade vi kanske en för mycket i något skede. Vi hann inte alltid repetera om scener som vi fått feedback på från regissören och målgruppen. Vår roll som lärar-skådespelare blev kanske ganska vag, och kunde kanske ha förstärkts. Det som jag funderade på var att test-byggandet och rivandet kunde ha skett i samband med någon provföreställning på en skola ifall det skulle ha funnits möjlighet.

Jag ser kritiskt på försäljningen av föreställningen, den kunde ha inletts i ett mycket tidigare skede, redan innan kollationeringen. I fortsättningen föreslår jag att man redan när man planerar ett TIU projekt tar kontakt med skolorna och för att få dem engagerade. Att man redan har en överenskommelse om att de kommer att köpa den i ett mycket tidigare skede. Att man gör projektet tillsammans med skolorna i stället för att teatern gör ett projekt och sen försöker sälja det till skolorna.

Jag tycker att TIU projektet var väldigt lyckat. Vår arbetsgrupp fungerade mycket bra tillsammans. Vi hade både roligt och var effektiva i vårt arbete. Det fanns en hälsosam och kreativ arbetsanda. Det avskilda repetitionsutrymmet (magasinet) gav oss en arbetsro som vi inte skulle ha haft om vi skulle ha repeterat i teaterhuset.

Skådespelare
Jakob Johansson

Då vi påbörjade arbetet med #nofilter i maj 2019 kändes det som att vi hade ett väldigt brett tema och det fanns otaliga vägar vi kunde ha gått. Diskussionerna kring nätidentitet, sociala medier, ytligt kontra personligt, sanning och falskhet var många och långa. Det kändes som att vi överlag var en väldigt engagerad arbetsgrupp som försökte hitta vad vi ville berätta och vilka frågor vi ville väcka. Vi behövde göra mycket research men också ta i beaktande vilka tekniska utmaningar och begränsningar vi stod inför. Nu i efterhand känns det som att vi hade kunnat avgränsa tematiken lite mera efter första workshopen för att inte behöva diskutera "hela paketet" kring sociala medier under workshop 2, hösten 2019.

Då vi på kollationeringen i januari 2020 läste manuset kändes både tematiken och inramningen inspirerande. Jag tycker att vi hade en stark ramberättelse där man fick följa influencern AleXis inre konflikt mellan hennes privata identitet och hennes nätjag. Som skådespelare var det inspirerande att i början få skapa en medryckande stämning som fick publiken att vilja vara delaktiga och understödande för att i slutet hoppeligen komma till ett skede då publiken börjar tänka mera kritiskt och ifrågasätta sin delaktighet i att skapa en "viral show" till varje pris.

Jag var jätteglad över att få delta i ett TIU projekt. Det jag såg mest fram emot och tyckte var intressantast att undersöka var de interaktiva delarna. Det här TIU projektet var utformat så att det var en interaktiv del i början där publiken främst agerade understödande livepublik, sedan fick de ta del av AleXis privatliv och den press hon känner för att alltid behöva ge mera av sig själv för att upprätthålla sitt influencerskap, i slutet fick publiken ta ställning till om AleXis skulle fortsätta som influencer eller hoppa av. Efter att ha hört publikresponsen kändes det som att föreställningens styrka var en stark berättelse och att det kändes roligt att vara delaktig. I de flesta fall blev också en stor del av publiken känslomässigt berörda och starkt engagerade då de fick påverka AleXis val att fortsätta eller hoppa av.

Det som vi ofta fick höra var att publiken gärna hade deltagit mera och att de kanske också hade förväntat sig att få skådespela mera. Det hade varit spännande att hitta ett sätt för publiken att gå mera in i sina roller som influencers, nu agerade de i första hand följare och liveshow-publik. I framtiden skulle det vara roligt att utforska vad som händer om publiken ges en möjlighet att mera aktivt påverka handlingen.

Jag är mycket nöjd med hur den färdiga föreställningen blev. Det kändes som att vi hade en stark arbetsgrupp och att projektet betydde mycket för alla involverade. Speciellt för den här repetitionsprocessen var att vi hade tekniker, ljud- och videodesigner med på så gott som alla repetitioner och att projektioner och ljud kunde skapas parallellt med skådespelararbetet. För att vara en turnéföreställning tycker jag att #nofilter höll en väldigt hög visuell och teknisk nivå. Det var också roligt att göra dataspelsscenerna som kombinerade projektioner, fysisk gestaltning och filmat material.

Jag hoppas verkligen att vi får möjlighet att spela fler föreställningar av #nofilter och att jag gör gärna fler TIU projekt i framtiden.

Regissören
Agneta Lindroos

Att förstå TIU

Arbetet med TIU programmet #nofilter har varit ett roligt, spännande och samtidigt utmanande och lärorikt projekt. Jag har fått lära mig att jobba med nya arbetsmetoder och tankesätt. Innan jag regisserade #nofilter hade jag inte mycket kunskap om TIU. Detta innebär att jag utöver att regissera har varit tvungen att sätta mig in i hur man överhuvudtaget kan jobba med den här teaterformen.

Innan repetitionsfasen satte igång förde jag många diskussioner både med manusförfattaren och teaterpedagogen. Allt efterhand lärde jag mig att förstå logiken och sättet att tänka i dialog med alla parter. De teater- och dramapedagogiska bearbetningsdelarna var den största utmaningen för mig regimässigt.

I det här TIU programmet hade författaren rätt många scener som vi kunde repetera in på förhand. Det fanns bearbetningsdelar (dvs mer improvisatoriska delar där eleverna deltar mer aktivt) endast i början och ett längre parti i slutet av föreställningen. Detta underlättade för mig som regissör då jag inte arbetat med teaterformen tidigare. För alla som inte arbetat med TIU tidigare, och som skall sätta upp en föreställning rekommenderar jag att man i ett tidigt skede har en workshop om arbetssättet ännu mer ingående än vi hade. Det var även ursprungsplanen i vårt fall, men ledaren för workshopen fick förhinder. Det var manusförfattaren och teaterpedagogen som proffsigt gav skådespelarna och mig grundkunskaperna inom TIU.

Scenerna som gick att repetera in på förhand (d.v.s. utan större elevpåverkan) kändes självklara och tydliga för mig att arbeta med, medan delarna där eleverna skulle delta mer aktivt gjorde mig mer osäker. Dessutom är jag en regissör med kontrollbehov, så att regissera scener som blir olika varje gång p.g.a. hur eleverna reagerar har varit utmanande, men nyttigt. Allteftersom vi hade provföreställningar med eleverna insåg jag hur man skall bygga upp scenerna. Dessutom hade jag mycket skickliga skådespelare, som dessutom med öppet sinne slängde sig in i improvisationerna som uppstod tillsammans med eleverna. Deras professionalism och öppenhet för detta nya arbetssätt gjorde att jag också kände mig trygg som regissör när premiären närmade sig. Då hade vi haft så många provföreställningar att jag kände mig lugn kring föreställningens struktur och de improviserade delarna.

Provföreställningarna

Det var väldigt bra med många provföreställningar, men vi hade lite för många med samma målgrupp. Vi hade många i årskurs sju, men inga i årskurs nio till exempel. Och gymnasieålder hade vi första gången på genrepet och premiären. Så här i efterhand skulle vi ha haft nytta av att blanda de olika målgrupperna tidigare för att mer specifikt kunna rikta oss till de olika åldersgrupperna. Det är stor skillnad på hur en 13- och en 17-åring påverkas av och uppfattar some-världen.

I vårt fall, där vi ändå hade många inrepeterade scener så skulle vi eventuellt inte ha behövt ha fullt så många provföreställningar. Nu hann vi inte repetera mellan provföreställningarna. En föreställning som helt och hållet bygger på interaktion med eleverna skulle däremot åtminstone kräva denna mängd provföreställningar.

Då man arbetar med TIU krävs även en längre repetitionstid än vanligt, då elevernas medverkan påverkar själva föreställningen. Man måste därför vara lyhörd och på ett flexibelt sätt kunna ändra om i materialet. Det här arbetssättet kräver mer tid än om man har ett helt färdigt utvecklat

manus där elevernas interaktion inte påverkar slutresultatet lika mycket.

Repetitionsutrymmet

Med tanke på framtiden: om man gör en föreställning som skall spelas i gymnastiksalar, där eleverna skall vara mycket aktiva och förflyttas i rummet är det nog knepigt att länge repetera i ett litet utrymme som vi gjorde. Nu gick det helt bra med tanke på att vi hade en rätt klassisk uppställning mellan scen och salong, dvs att eleverna inte förflyttades så mycket i rummet. Men om man vill utveckla TIU konceptet och ha eleverna ännu mer deltagande så bör man tänka mera på repetitionsutrymmet, speciellt om grupperna är större än 40 personer.

Research

Hur mycket jag än utforskade kring ungdomar och some-världen upplevde jag att min kunskap aldrig riktigt räckte till (kanske är jag lite väl hård med mig själv här), men det är känslan av otillräcklig kunskap i temat som ibland begränsade mig i mitt regiarbete. Att vara fri som regissör kräver att man kan sitt material utan och innan - känna att man har koll på världen man försöker gestalta.

Det betyder också att då det finns mera improvisatoriska delar i TIU programmet så blir det knepigare att regissera dem då man upplever att man kanske missar något viktigt eller att man missuppfattat något i sin research. Här har man stor hjälp av provföreställningarna. Det är här vi utnyttjar elevernas kommentarer. Kanske kunde man ha gjort det ännu mera, använt sig av ännu mer specifika frågor till ungdomarna. Kanske kunde också en återkommande ungdomsgrupp ha läst manuset under skrivfasen och kommenterat det och själva föreställningen under processens gång.

Jag vet också att författaren Lina har undersökt oerhört mycket för att kunna skriva detta material. Materialet var stort och kanske kunde man i ett lite tidigare skede ha försökt begränsa sig ännu mera, dvs bestämt huvudfrågorna som skulle tas upp. Inför kommande TIU program skulle det vara bra om det finns ännu längre tid mellan manusförfattarens arbete och arbetet som skall påbörjas med övriga avdelningar – dvs arbetet som regissören gör med kostym-scenografdesigner och video- och ljuddesigner. Det är också viktigt att det finns tillräckligt med tid för korrigeringar med manuset innan det skall vara slutdeadline. Detta gäller överlag all nyskriven dramatik som görs. Jag tycker att jag hade en engagerad och proffsig dialog med författaren.

TIU som konstform

Under mitt arbete med TIU programmet #nofliter har jag förstått mycket mer än tidigare hur viktig denna form av teater är. En teaterform där man belyser viktiga teman och frågor på ett kreativt och konstnärligt sätt. En teaterform där eleverna deltar aktivt och därför blir engagerade och berörda. Överlag uppfattade jag det som att ju mer en elev kände att hen får påverka handlingen, desto mer engagerad blev hen i tematiken.

Här har teatern en stor betydelse i undervisningen. Jag skulle hoppas för framtiden att skolan långt på förhand, innan själva pjäsen ens är skriven redan beställer TIU programmet utifrån ett tema som intresserar dem. Det vore önskvärt att TIU blir som en självklar del av undervisningen i skolan, så att man inte behöver sälja TIU programmet som en vanlig föreställning. Dvs att det skulle räcka för skolarna att temat känns relevant för dem. Det betyder också att lärarna skulle se på TIU projekten som en helhet som ingår i skolundervisningen.

Slutligen vill jag säga att jag är glad över att just jag fick möjlighet att vara regissör för ett sådant här lärorikt och viktigt projekt. Jag är både nöjd och stolt över slutresultatet. Det känns proffsigt och väl genomarbetat på alla plan. Temat och innehållet är oerhört viktigt och jag har lärt mig massor om den sociala medievärlden kontra IRL-världen som både jag och ungdomarna idag lever i. Jag hoppas föreställningen kommer att ha en chans att spela igen när coronaepidemin lugnat ner sig. Frågeställningarna som denna föreställning ställer försvinner ingenstans - snarare är de ännu mer relevanta efter den här krisen.

Manusförfattare
Lina Teir

Om att skriva manus för *#nofilter* - att hitta en tematik som tänder

Att vara TIU dramatiker för Wasa Teaters andra projekt innebar att skriva på beställning utifrån en given tematik - "Den digitala världen" och för en målgrupp - högstadieelever och elever på andra stadiet. Jag visste därför tidigt att det är av avgörande vikt att jag hittar en infallsvinkel till temat som inspirerar mig själv och arbetsgruppen och som är i samklang med den verklighet målgruppen lever i. Projektet inleddes därför från min sida med en omfattande research, till stor del på sociala medier och i dialog med barn och ungdomar kring sociala medier. Så småningom hittade jag en slags arketyp i sociala medier - influencerflickan - som både fascinerade, provocerade och förbryllade mig. Samtidigt fungerade hon som en projektionsyta och som en extremare version av den sociala medier-persona de allra flesta lever med nu. Jag utgick ifrån att det är fröet till en berättelse som kan beröra också publiken.

Skrivprocessen lades upp så att jag mötte resten av arbetsgruppen (skådespelare, regissör, teaterpedagog) vid två tillfällen - i maj och i september - och vid det första tillfället medverkade även en grupp från årskurs nio. Som TIU dramatiker ser jag mig som "gruppens penna" som pekar på, visar upp och ställer frågor kring samtiden. Jag vill vara ett uttryck för ett gemensamt engagemang och intresse i gruppen och därför låta mina idéer möta gruppen i ett så tidigt skede som möjligt. Det gör att tankeprocessen kring tematiken sätts igång i ett tidigt skede för hela gruppen och att jag kan märka vad som genuint inspirerar och tänder gruppen. De tre workshopdagarna var en viktig del av den annars till tider ensamma skrivprocessen.

Jag anser att det är ännu viktigare än i andra typer av teaterprojekt att hela arbetsgruppen känner ett genuint engagemang och intresse för tematiken eftersom en så stor del av dramaturgin är publikinvolverande. Skådespelarna behöver helt enkelt bry sig om tematiken, om karaktärerna och om de elever de möter. Som skådespelare i TIU är man närvarande i en slags estetisk dubblering - det är både karaktären och skådespelaren som är på plats och som är i kontakt med eleverna. Att ha ett genuint tilltal i mötet med eleverna är en förutsättning för att hela projektet ska lyckas. Att vara i kontakt med skådespelarna under skrivprocessen gjorde också att karaktärerna inspirerades av dem - både av dem som skådespelare och av tankar de gav uttryck för när vi diskuterade. Jag ville också skapa ett manus som inspirerar dem till att utveckla och leka ytterligare med föreställningen.

Rollfördelningen manusförfattare, regissör, dramapedagog - och skådespelare

Detta var det första TIU projektet där vi hade renodlat rollfördelningen manusförfattare, regissör, teaterpedagog och skådespelare. I det första TIU projektet *Världen är så stor* både skrev och regisserade jag och teaterpedagogen medverkade även som skådespelare. Att nu ta in flera personer i processen som ansvarade för bara sin egen roll var enligt min mening lyckat och gav både nya infallsvinklar och inspirerande möten som höjde kvaliteten i hela projektet.

Under projektets gång fick jag ändå inse att det är svårt att helt renodla rollen som manusförfattare i ett TIU projekt, jämfört med ett mera traditionellt teaterprojekt. För mig var det viktigt att ge vidare mitt manus utan för utfyllande scenbeskrivningar eller andra "beställningar", för att också regissören och teaterpedagogen skulle ges utrymme och frihet att tolka texten. Det visade sig dock att jag som manusförfattare behöver skriva ut t.ex. de publikinvolverande bearbetningsdelarna ännu tydligare än i ett vanligt manus för att regissören och resten av

arbetsgruppen ska kunna skapa sig en tydlig bild av föreställningen. Jag hade också antagit att teaterpedagogen skulle vara mera involverad i att skapa bearbetningsdelarna tillsammans med mig, men den missuppfattningen tror jag handlade om otydlig kommunikation i början av projektet.

I efterhand tänker jag att det skulle ha varit bra med några dagars arbete tillsammans också efter min deadline i oktober, så att jag kunde förklara och svara på frågor muntligt. Det är annars svårt att hitta balansen i att skriva ett läsligt manus och att förklara hela bilden i de ofta improvisatoriska delarna. I det förra projektet var det lättare för mig eftersom jag själv höll i repetitionerna som regissör.

Att skapa TIU är och ska vara en kollektiv process. Jag upplevde att det var närmast omöjligt att skriva ut scener som naturligt skulle improviseras fram utifrån den dramaturgiska och pedagogiska utgångspunkten. Därför var det avgörande för slutresultatet att jag fanns med under några dagar under repetitionerna, bland annat under två provföreställningar. Då kunde vi diskutera och prova oss fram till lösningar och i samband med det skrev jag färdigt de sista scenerna.

Överlag är jag mycket tacksam för samarbetet jag hade med både regissör och teaterpedagog, som lyfte och renodlade manuset. Konklusionen är alltså att min röst som manusförfattare får komma tydligare fram än jag själv tänkt från början. Regissören var intresserad av "hur jag menade" och jag känner att det fanns en stor lyhördhet för den föreställning vi tillsammans målade upp. Inom TIU suddas gränserna mellan de rollerna delvis ut och det fungerade för oss tack vare att vi diskuterade just det och var medvetna om hur vi kommunicerade.

Att skriva på beställning

Något som försvårade min process var att jag under den var så medveten om att det var fråga om ett beställningsarbete som skulle svara mot en rad kriterier - t.ex. att det skulle gå att turnera med pjäsen, att den skulle kunna spelas för en stor grupp elever, att det fanns ekonomiska och tekniska begränsningar, att det fanns repetitionstekniska aspekter att ta hänsyn till och inte minst tematiken och lärandemålen som efterfrågades.

Ett exempel på t.ex. repetitionstekniska aspekter som påverkade den färdiga föreställningen är att jag tidigt beslöt att ha de elevinvolverande bearbetningsdelarna enbart i början och slutet av föreställningen. Detta bland annat för att regissören då skulle kunna repetera mitten av föreställningen utan medverkan av mig eller av teaterpedagogen, som medverkade i utformningen av bearbetningsdelarna. Jag var medveten om att det var en kort repetitionsprocess, så jag försökte redan i manusskedet underlätta för arbetsgruppen genom detta val.

Att få en del begränsningar och riktlinjer kan ofta vara bra för den kreativa processen, men nu var jag tidvis så medveten om dem att det också hindrade mitt flöde. Jag ser det själv som att detta är det mest utmanande skrivprojekt jag gjort, inte minst på grund av den mycket omfattande research som krävdes för att jag skulle våga skriva ur ett ungdomsperspektiv, i den digitala världen med allt det innebär t.ex. när det gäller språk och tilltal. Dessutom var det en kort och intensiv process där det inte fanns utrymme för särskilt många återvändsgränder. Det blev en utmaning för mig att försöka tänka bort allt jag visste om förväntningar på manuset, hur det skulle svara mot olika kriterier och till slut försöka leverera något som fungerade för just Wasa Teater och som samtidigt gav mig konstnärlig frihet och inspiration. Något som hjälpte mig var att jag litade på min grundidé. Jag vet att det håller hela vägen när jag känner att jag som manusförfattare vill föra någons talan - som i detta fall AleXis.

Det är en balansgång att å ena sidan lyssna till sin egen röst och bibehålla sin integritet som manusförfattare, å andra sidan ta in resten av arbetsgruppens och teaterns åsikter. Som författare har man en unik infallsvinkel på sitt eget manus, man vet helt enkelt vad man har tänkt - och samtidigt är det oerhört viktigt och givande med respons. Jag tycker själv att slutresultatet blev lyckat just för att jag själv känner att min röst är stark i slutprodukten, men att föreställningen samtidigt bär stark prägel av hela arbetsgruppens och elevernas uttryck.

Scenograf och dräktdesigner
Elias Kahn

Att jobba med ett TIU projekt var första gången för mig och tycker att det har varit lärorikt i mitt arbete som scenograf och kostymdesigner.

TIU projektet #nofilter var riktigt utmanande eftersom det tar upp ämnen som är en sån stor del av ungdomars vardag och liv idag. Hur kan jag som scenograf och kostymdesigner fånga ungdomarnas intresse? Mitt val var att designa kostymer som inspirerar och väcker frågor, framförallt huvudkaraktären AleXis kostym. Vad vill hon säga med sin oversize look som hon har i sin live sändning? Har hon den enbart för att den är trendig? Är det något som genuint hennes stil? Eller har hon fått plaggen i och med ett betalt samarbete? Hänger stil, kläder och personlighet samman med ekonomi och viljan att synas?

I scenografin har jag jobbat mycket med färg, eftersom produktionen huvudsakligen spelas i gymnastiksalar, så var mitt mål att skapa en scenografi som inte kändes tråkig att titta på, utan en stor konstrast till gymnastiksalens rätt gråa inredning. Det är ett genomgående temat både i scenografin och kostymdesignen till #nofilter var att leka med färg och form.

Samarbetet med teaterpersonalen har varit fantastisk, alla har varit så hjälpsamma och vi har haft väldigt roligt. Det jag tycker behövs till nästa TIU projekt är att scenografen och kostymdesignern får vara med tidigare i projektet, så researcharbete och övrig process inte bara berör regi och manus. Det är svårt att komma med en färdig idé som skall börja undersökas i den korta repetitionsperioden. Hade vi alla i konstnärliga teamet startat samtidigt så tror jag projektet hade fått en stabilare grund att stå på. Menar att jag som scenograf och kostymdesigner också hade velat diskutera med ungdomar och sätta mig djupare in i deras möten med sociala medier etc. och testa idéer på dom innan jag sedan kan producera ett slutresultat. Mötena med mina idéer tycker jag alltså gjordes för sent i processen och ändringar var omöjliga att göra på grund av satta ramar för tillverkning och också budget. Menar att man borde starta upp tillsammans och utforska tillsammans i konstnärliga teamet genom workshops och research, sedan skrivs manus och efter det görs regi/koncept arbete och efter det går man in i rep-period med skådespelare och tillverkning av kostym och scenografi. I detta fall gjordes allt utom dramatikerns arbete mer eller mindre i den redan knappa repetitionsperioden. Jag tycker att man borde ta en ungdomspublik ännu mer på allvar och ta sig tid att förstå den - särskilt i ett ämne som detta där faktiskt dom har lika goda om inte bättre kunskaper än oss.

Videoprojektion & ljuddesigner
Klosse Wistbacka

Jag har lärt mig vad en "mukbang" är och vad ungdomarna använder Internet till. Det mesta fungerar. Vet inte vad som behövs. Tematiken och handlingen kändes relevant. TIU är häftigt. Det var roligt att se hur eleverna blev indragna i intrigen och hur situationerna som uppstod tillförde nya beståndsdelar till helheten. Jag är ganska övertygad om att elever får ut mer och kommer ihåg ett TIU program bättre än en generisk teaterpjäs i en teatersalong där de passivt tar del av den. Samarbetet har funkat jättebra. Det har varit roligt att arbeta intensivt i en liten grupp. Roligt att elever var med så tidigt i arbetet. Fortsätt involvera elever tidigt i arbetsprocessen, kanske eventuellt t.o.m. redan under arbetet med manuset. Åtminstone ifall manuset behandlar liknande tematik som TIU programmet #nofilter. Då skulle man kanske kunna undvika att gissa sig till om t.ex. porträtterandet av en influencer kändes realistisk. Ifall TIU-pjäsen innehåller mycket teknik, ha med fler tekniker under turnén - eller se till att anställa Conny till teatern, så fixar han allt sen :)

Turnétekniker Conny Kulla

Under TIU programmet #nofilter medverkade jag som turnétekniker samt att jag assisterade Klosse i skapandet av ljuddesigner för föreställningen.

Det som jag lärt mig under processen är hur en TIU blir till samt en del om video och ljudprogram så som VMix och Qlab. Det som fungerade var att tidsplanen hölls (till viss del) samt att arbetsgemenskapen i gruppen var fantastisk. Att komma till repetitionerna var alltid givande tack vare kollegorna. Samarbetet mellan verkstäderna fungerade enligt mig också mycket bra. Ett tack till både Klosse och Elias som skötte sina delar utmärkt och var alltid lika positiva och flitiga.

Det som inte funkade lika bra för min del var att jag ofta under repetitionerna satt och rullade tummarna. Under vissa dagar arbetade jag ca 30 minuter av en 7,5 timmars arbetsdag. Jag anser att man borde göra upp ett schema så att teknikerna är där vissa dagar och då övas endast teknik, medan man övar repliker däremellan. Det som inte heller funkade så bra var att det blev mer och mer teknik vartefter som tiden gick. Det skulle först endast vara ljud och video. Sen blev det ljus och även mikrofoner som övergick till trådlösa mikrofoner. Jag är personligen intresserad av teknik och lär mig gärna mer om allt, men att jag blev överöst med ny teknik nästan dagligen i början gick inte så smidigt.

Tematiken i pjäsen är mycket aktuell och borde belysas mer, dock blev det som en elev i Ekenäs sa, det blev för stereotypiskt bland skådespelarna och rollerna. TIU är något som jag gärna hade upplevt när jag var ung och jag tror att det är ett bra sätt att belysa vissa ämnen. TIU är inte långt från lajv-EDULARP, vilket kan vara intressant att utforska vid utformning av ett TIU program.

Samarbete med verkstäderna fungerade utmärkt. Teaterpedagogerna och alla utomstående gjorde mycket bra arbete. Teaterns tekniska chef gjorde mycket bra arbete och var till stor hjälp under repetitionerna. Jag skulle gärna ha velat att marknadsavdelningen engagerat sig mer aktivt i vårt arbete. Jag anser att man kunde ha satsat mera arbetstid på utformningen av pressinfon. Skolornas bemötande var exceptionellt bra. Alla i personalen på de skolor vi besökte var mycket engagerade och ville gärna prata med oss efter föreställningen.

Nästa TIU, försök att hålla ett enkelt koncept och inte för mycket teknik. Fokus skall vara på skådespelarna och publiken, inte så mycket på skärmar och ljud.

Maskplanering
Anna Vesterback

Planeringen kom tidigt igång genom en bra dialog med dräktdesignern. Han hade klara visioner i tidigt skede och det kändes som att han alltid var närvarande, trots att han var bosatt i annat land. Dräktdesignern var väl insatt i ämnet så att publiken kände att designen var verklighetstrogen. Jag fick verkligen forska i ämnet för att få till det allra senaste inom trenden, spelvärlden men genom suveränt samarbete så fick vi till det tillsammans.

Bra planering gjorde att snabba och enkla lösningar kunde utföras under TIU programmet. Viktigt var att designen skulle vara hållbar för turné och klara slitage. För min del gick arbete med masken men jag fick vänta på kostymen som drog ut på tiden pga. försenad tygleverans. Publiken befinner sig nära inpå skådespelarna, så man måste tänka på att masken ser bra ut på extremt nära håll. Utmanande var att smink och hår skulle se snyggt ut när skådespelarna fixade det själv, detta var inte enkelt men vi hann öva i ett tidigt skede, så att de kunde känna sig säkra.

Mindre produktioner får inte bli kostsamma och jag hittade på bra lösningar av sånt som redan fanns tillgängligt i huset. Maskerna i spelvärlden krävde mycket arbetstid, för att få dem att se bra ut och de blev klara i sista stund, detta också p.g.a. det strul som det försenade tyget skapade kring kostymtillverkningen.

Det var skönt är att jobba med en liten arbetsgrupp, då är man alltid välkommen in och diskutera. Alla hjälps åt att hitta lösningar och verkligen brinner för projektet. Jag tycker att kommunikationen och samarbetet med alla avdelningar fungerade bra.

TIU är helt super för att involvera eleverna i en föreställning och gör den så verklighetstrogen, när den kommer så nära inpå deras värld. Ämnet i TIU programmet #nofilter kändes så rätt i tiden för skolorna. För min del var detta ett helt suveränt projekt som tog slut alldeles för tidigt.

Teaterpedagogerna Nina Dahl-Tallgren och Sarah Bergkulla

Wasa Teaters publikaktiviteter och produkter går under benämningen våra tjänster och är en integrerad del av teaterns verksamhet och långsiktiga planering. En stor del av den teaterpedagogiska verksamheten riktar sig till skolor och läroinrättningar. Teatern har också ett välutvecklat pedagogombudsnätverk med lärare i skolor på alla stadier i hela svenska Österbotten. Wasa Teaters första TIU produktionen Världen är så stor väckte stort intresse i skolorna och pedagogombudsnätverket uttrycket en önskan om att teatern skulle fortsätta utveckla TIU program med lärandemål. Pedagogerna påpekade speciellt betydelsen av att eleverna har en aktiv roll i programmet, vilket ger en möjlighet till fördjupat lärande i ett ämne eller en tematik. Önskemål från ombudsnätverket kring teman till teaterns andra TIU program var digitalkompetens eller miljö och natur. Det blev digital kompetens som utgångspunkt för det andra TIU programmet.

Produktionen kom snabbt igång och regissör och manusförfattare knöts an till projektet. Regissören hade inte tidigare arbetat med TIU som konstform. Teaterpedagogerna fick introducera dramakonventioner för regissören. Samarbetet fungerade bra, regissören var genuint intresserad och ville lära sig. Det gick även åt en hel del tid att göra målgruppsanlys och skaffa sig kunskap kring temat digital kompetens. Teaterpedagogerna hade gärna önskat att vårt pedagogombudsnätverk, målgruppen och referensgruppen involverats mera aktivt i utforskningsfasen, skrivprocessen, repetitionsfasen, försäljningen och marknadsföringen. Vi upplever att arbetsgruppen hade behövt vara ännu mer lyhörd, ställt fler öppna frågor, vågat utforska och experimentera med målgruppen som medskapare och inte som deltagare. Det hade varit bra om det i ett tidigt skede hade funnits en referensgrupp som representerade målgruppen och inte enbart grupper som kom på besök från skolan under repetitionsfasen. Referensgruppen kunde även deltagit aktivt i skrivfasen med att t.ex. läsa manus och se repetitioner för att ge respons. Vi upplever att det kräver mer konkret innehållsplanering av olika arbetsmoment inom dessa områden. Vi tror att utformningen av ett TIU program kräver en producent, projektledare eller arbetsledare som leder hela arbetsprocessen. En person som kan fatta svåra beslut, vara objektiv, ta i tu med konflikter - se till att samarbetet löper och vara mån om att föra arbete framåt. Samabetet mellan skolan och teatern fungerade mycket bra under repetitionsfasen. Det var lättare att koordinera hur mycket tid, test-tillfällen och genomdrag som krävdes tack vare erfarenhet från första TIU programmet.

Försäljningen och marknadsföringen hade säkert gynnats av att vara mera delaktig i utformningen av TIU programmet. Deras uppgift är att se till att de har tillräckligt med kunskap och information för att förmedla värdet med TIU programmet till pedagogerna och skolorna. Vi upplever att det vore intressant om man redan under utforskningsfasen kunde undersöka möjligheterna att sälja TIU programmet och ingå ett avtal med utbildningsanordnarna. TIU program kunde fungera utmärkt som beställningsprodukt för skolorna där pedagogerna har möjlighet att bidra med önskvärda teman och lärandemål. Det kunde bli ett fint samarbete och ge fruktbara synergier till undervisningen. Det vore intressant att i framtiden utforska vilka alternativa möjligheter det finns för nya former av marknadsföring och försäljning av ett TIU program.

TIU programmet #nofilter lyckades väcka starka känslor och upplevelser ibland som provokativ. Vi upplever att TIU programmet innehöll få dramakonventioner och eleverna var

mer deltagare än medskapare. Vid utformning av ett nytt TIU program vore det intressant att utforska begreppet medskapare, alltså ge deltagarna en aktivare roll i föreställningen. Receptionsanalysen är oerhört viktig för att kunna utveckla nya TIU program. Det har varit intressant och lärorikt att läsa responsen av programmet. Att skriva dokumentations- rapporten över TIU programmet, ger också en bra överblick, utvärdering av arbetsprocessen och resultatet.

I anknytning till TIU programmet utformade vi ett publikarbete, ett materialpaket för skolor med för- och efterarbete. Vid utformningen av kunskapsboken hade valet av rätt personer som referensgrupp stor betydelse för att ge pedagogerna en bra kunskapsbas. Det är viktigt att teaterpedagogerna har en kontinuerlig dialog med arbetsgruppen vid framställning av publikarbete. För att kunna producera ett bra innehåll till kunskapsboken krävs lyhördhet för impulser, tankar och frågor som diskuterades bland dramaturg, regissör, skådespelare och målgruppen under produktionsprocessen. Kunskapsboken fungerar som ett forum för att överföra, öppna upp och fördjupa det som inte får utrymme i TIU programmet. Vi valde att göra upplägget i kunskapsboken som lektionsplaner för att underlätta för pedagogen. Det mottogs väl. Det vi reflekterat över är hur vi ytterligare kan underlätta planeringsarbetet för pedagogerna, så att de kunde få mera tid att fördjupa för- och efterarbete i skolan. Pedagogträffen gav bra diskussioner, nya infallsvinklar och aha-upplevelser hos pedagogerna. Det hade varit intressant att ordna ett seminarium med vår referensgrupp, eftersom vi hade så oerhört skickliga experter anknutna till projektet. Vi kom på det för sent, detta borde vi tänkt på redan i utforskningsfasen. Publikarbete omfattade även workshopar för skolor. Workshoparna vi utförde väckte engagemang och intresse att fördjupa sig i tematiken för deltagarna. De var väl bokade och uppskattade. Vi upplever att vi kunde ha utvecklat workshoparna med digitala verktyg för att göra dem mera tillgängliga för skolorna. Vi använde helt enkelt för få digitala verktyg i publikarbetet. Perioden med coronaviruset har öppnat upp, gett oss nya ögon och vi har ett helt annat förhållningssätt till digitala verktyg inom teatern idag.

Det har varit en rolig, lärorik och inspirerande process att utveckla TIU programmet #nofilter. TIU programmet är en del av ett treårigt forsknings- och utvecklingsprojekt vid Wasa Teater, åren 2020–22. Projektets målsättning är att utveckla ett teaterpedagogiskt kompetenscentrum som genererar TIU program för skolor, utbildar, experimenterar och forskar inom området TIU. Vi ser framemot att producera nästa TIU program.

Rekvisita
Raija Sabel

Tematiken i TIU programmet #nofilter kändes aktuell och viktig. Det intresserade särskilt ungdomar och talar på deras ”eget språk” och sätt. Det väckte tankar hos målgruppen och hade ett undervisande syfte. De unga fick reflektera över var deras egna gränser går när man använder på nätet, vilket är viktigt idag.

Jag upplever att TIU som konstform är annorlunda då man jämför med andra teaterföreställningar. Jag tycker det passar bra särskilt för skolgrupper och ökar gemenskapen. För publiken är det viktigt att få klar och enkel info vad dom skall göra och hur de ska delta aktivt under programmet. Jag tycker att man genom TIU som konstform kan behandla ämnen som är svåra för ungdomar men också svåra för lärarna att ta upp i skolan.

Jag upplevelser att samarbetet mellan teaterpersonal och skola har gått bra. Jag tackar marknadsföringen för all hjälp med att skaffa elektronik till TIU programmet. Mitt samarbete med scenografen gick bra trots jag hade mycket jobb med en annan pjäs just då. Några onödiga saker skaffades, därför borde man alltid noga planera vad som behövs som rekvisita. Jag tror att skolorna är nöjda att Wasa Teater kan erbjuda såna här föreställningar.

Dekorverkstaden
Jeremy Crotts

Dekorverkstadens största utmaning med TIU programmet #nofilter var att, allt vi tillverkade skulle se ut som den senaste och fräschaste dekoren på marknaden. En dekor som passar in i en miljö för en stor influencer. Det skulle vara mycket glans, guld och glitter. Det var en utmaning att anpassa behov och önskemål kring dekoren i förhållande till att det skulle gå väldigt smidigt att transportera och bygga upp dekoren på turné. Dessutom ska dekoren se lika fräsch ut efter flera turnéföreställningar. Den stora projektionsduken utgjorde den centrala inramningen och blev det viktigaste element att utgå ifrån vid byggandet av dekoren. Jag tyckte det var spännande hur tekniken användes för att skapa en interaktiv värld som skådespelarna kunna flytta in och ut under TIU programmet.

Syateljén
Belinda Fridlund

Att ha en utomstående person som ansvarar för designen i en TIU produktion är till stor hjälp för vår avdelning jämfört med första TIU produktionen som saknade designer. TIU för oss betyder i stort sett en levande produktion, där regissör, skådespelare, designers och avdelningarna tillsammans hittar på idéer och lösningar under repetitionstiden. Detta kräver mycket tid och närvaro på repetitioner och genomdrag, vilket kan leda till problem för vår avdelning när vi jobbar parallellt med flera produktioner. Med en utomstående designer kan vi minska risken för kollision med andra produktioner och jobba vidare med sömnad under repetitionstiden.

I TIU programmet #nofilter finns ett antal snabba kostymbyten. Det är svårare att göra snabbyteslösningar när rummet är mindre och publiken nära. Helst bör publiken inte höra ett byte, men i detta fall är det nästan oundvikligt. När ett snabbyte planeras in måste vi tänka på om plagget skall av eller på fort. Det finns olika möjligheter på öppningar och stängningar i plaggen beroende på när det är bråttom. I #nofilters fall är det bråttom både på och av i klädbytena, då finns det få alternativ som funkar t.ex. dragkedja och kardborreband. Kardborre är lätt att öppna och stänga men har tyvärr mycket ljud. För att se till att publiken inte går miste om ”wow-upplevelser” på effektiva helkroppsbyten hjälper ljudplaneraren och regissören med effekter på scen som drar till sig uppmärksamheten från eventuella ljud.

Roligt är att i denna produktion få göra en blandning mellan mode, spelvärld och vardagsplagg. Det är stora skillnader i konstruktion och sömnad mellan de olika genrerna, en del utgör mera utmaning för ett snyggt slutresultat. Publiken är nära skådespelarna och det för vår del gör att vi inte kan använda lika mycket ”teatersömnad” som t.ex. på stora scenen, vi måste vara mera noga med slutresultatet.

I denna TIU produktion fungerade samarbetet mellan avdelningar väldigt bra, pjäsen var välplanerad från start och det gick bra att köra igång. Vi hade en del problem med tygleveranser som blev försenade, där av blev en del av plaggen färdiga först efter deadline. Tack vare en flexibel och kunnig designer kunde vi hitta tillfälliga och nya lösningar för att skådespelarna skulle kunna jobba i normal takt.

För oss är tematiken i #nofilter obekant sedan tidigare, vi hör till en generation som inte håller på med vloggar, TikTok och dataspel. Det är en intressant och lärorik upplevelse att få ta del av vad ungdomar gör och går igenom idag och få höra deras respons på vad de upplever under pjäsen.

Försäljning & marknadsföring
Simon Ventus

På andra ställen i denna rapport beskrivs TIU mer ingående, men i det här kapitlet är det på sin plats att påpeka att TIU som koncept är förhållandevis nytt och obekant i den finlandssvenska skolvärlden. Samtidigt som det är både roligt och viktigt att kunna erbjuda nya tjänster ställer det extra utmaningar på marknadsavdelningen. Eftersom Wasa Teater tidigare har producerat TIU program var vi bekanta med konceptet. TIU programmet Världen är så stor gjorde vi hösten 2018 och det riktade sig till grundskolan 1–6 i hela Svenskfinland. TIU programmet #nofilter riktade sig till äldre elever, vilket betydde att även om marknadsavdelningen var bekanta med konceptet var TIU obekant för många av de lärare och rektorer vi var i dialog med. I så gott som varje nytt samtal ställde vi inom de fem första minuterna frågan om den vi diskuterade med var bekanta med TIU. Oftast fick vi möjligheten att berätta om konceptet och hur upplägget ser ut.

Tidigare ramar ger bättre förutsättning för försäljningen

En annan utmaning, som både hör ihop med att konceptet TIU är nytt och att det ofta skapas i process, är att nästan ingen med säkerhet kan säga hurudant programmet (innehåll) kommer att bli förrän relativt sent i processen. Marknadsavdelningen fick briefingar under processens gång om hurudant programmet verkade bli men en struktur som liknade slutprodukten kunde inte ges förrän i december 2019 vilket var sent med tanke på att premiären spelades i februari 2020. Detta är ofta ett faktum med produktioner som blir till i process, men det kunde avhjälpas något om manusarbetet inleds tidigare och ramar bestäms i början av en process. Det finns självklara utmaningar med dessa förslag, inte minst att tematiken gärna skall vara så aktuell som möjligt, vilket är svårt i en föränderlig värld. Eller rättare sagt, val av ämne kanske måste hålla över en längre tid ifall hela produktionsprocessen förlängs.

Det som också talar för att TIU produktioner skulle vinna på att produktionsprocessen förlängs är skolorna planering. I försäljningen uppfattade vi ganska stora regionala skillnader i hur skolorna planerar sitt läsår. En del skolor både föredrar och har möjlighet att fatta snabba beslut medan andra skolor slår fast så mycket som möjligt i början av läsåret om inte ännu tidigare. För att kunna sälja till alla potentiella kunder borde produktionen eller idén vara i sådant skick redan nio månader innan premiär att det går att berätta hurudan den blir. Flera skolor som vi diskuterade med sade redan i januari ”Det här skulle passa jättebra för oss. Vi tar den gärna. Spelar ni på hösten?”

Tankar kring skolans ekonomiska ramar

TIU är och förblir en allmännyttig samhällsservice. Kostnaden för en institutionsteater att turnera med en produktion i #nofilters storlek överstiger vad skolorna har möjlighet att betala, vilket leder till en prissättning som skulle göra en revisor kallsvettig. Trots detta var det flera skolor som måste tacka nej på grund av ekonomiska orsaker. I själva verket såldes flera föreställningar genom att i steg ett: prata med en skola som ville ha föreställningen, i steg två: prata med någon annan inom kommunen som kunde hitta pengar som skolan inte hade. Detta återkommande dilemma aktualiserar behovet av att kommunerna väljer tilldela skolorna tillräckligt med resurser.

Praktiska utmaningar

TIU programmet #nofilter hade premiär i februari 2020 och skulle spela under hela våren. Tidigt i försäljningsprocessen märkte vi att mars månad kommer att vara ett problem. Eftersom föreställningen riktades till grundskolan 7–9 och

andra stadiet gymnasier, påverkade studentskrivningarna båda målgrupperna. Digitaliseringen av studentskrivningarna har gjort att de dagar som gymnastiksalen är tillgänglig minskat jämfört med vår erfarenhet från tidigare. Det i kombination med en vinter som inte gav möjlighet till utegymnastik gjorde att skolorna valde att boka föreställningar i april och maj istället för i mars. Det var naturligtvis inte optimalt för skådespelarna som fick en lång paus mellan föreställningarna. För många skolor var också april och maj månader de gärna undvek eftersom det händer mycket i skolorna under våren och speciellt under maj månad. En annan utmaning vi observerade var kombinationen skolorna storlek och föreställningens längd. Hur stora skolorna är varierar mycket regionalt, men grundskolan 7–9 med > 200 elever per årskurs behöver fler än en föreställning. Ifall skolan ligger > 90 minuter från teatern, bygget är omfattande och föreställningen är 1,5 h är det utmanande att få två föreställningar att rymmas inom ordinarie arbetstid.

Tankar om framtiden gällande TIU på WT

Fortsättningsvis anser marknadsavdelningen på Wasa Teater att satsningen på TIU ligger i linje med teaterns brand och passar bra med den status Wasa Teater har fått inom publikarbete och teaterpedagogik nationellt. Precis som var fallet med TIU programmet Världen är så stor och den nu aktuella TIU programmet #nofilter är det viktigt också i framtiden att tidigt knyta an sakkunniga till projektet. Att satsa på en pedagogisk teaterform som TIU ställer krav på att innehållet är riktigt.

För kommande TIU projekt på Wasa Teater hoppas vi att det går att placera spelperioden under skolornas hösttermin och att manuset, idén och konceptet är så klart att det redan i mars/april är möjligt att sälja föreställningen till målgruppen. Gällande finansiering kommer knappast kommunernas ekonomi att möjliggöra mer resurser till skolorna vilket ökar behovet av att hitta samarbetspartners och yttre finansiering för att fortsätta producera denna intressanta och för målgruppen viktiga teaterform.

Teaterchef
Åsa Salvesen

Året innan gjorde Wasa Teater sitt första TIU projekt som väckte ett stort intresse och engagemang bland elever och lärare i skolorna, men också bland utbildarna på Teaterhögskolan och teaterpedagogerna på Helsingfors stadsteater, institutioner som söker nya former i det publika tilltalet. Det här var en ny och dynamisk projektform som på ett naturligt vis kändes angelägen att fortsätta med. Målgruppen den här gången var grundskolan 7–9 och andra stadiet.

Eftersom TIU har en annorlunda arbetsprocess än en vanlig teaterproduktion var det viktigt att hitta rätta personer för projektet. Alla inblandade måste känna till spelreglerna, vilket inte så många på fältet i Finland gör idag. Det tog en hel del rundor innan vi hade kommit fram till arbetsgruppens sammansättning och arbetsfördelning. En del av gruppen hade klara föreställningar om vad ett TIU projekt är, andra inte. Det uppstod också frågetecken kring vad ett TIU projekt innebär eftersom man delvis hade olika synpunkter på det och hur spelreglerna ser ut.

Efter en tid av bollande och diskuterande inom arbetsgruppen kom vi fram till en bra helhet. Arbetsfördelningen började tydligare komma fram. Det som bland annat var klart redan från början var att manusförfattare och regissör inte skulle vara samma person, det skulle bli en för stor arbetsuppgift för en person, den erfarenheten tog vi med oss från vårt förra TIU projektet. Därtill var det viktigt att få in den teater- och dramapedagogiska kompetensen eftersom regissören inte hade den erfarenheten.

Då vi bestämt oss för att fortsätta med ett nytt TIU projekt bollade vi inom teatern och med den tilltänkta manusförfattaren kring tematiken: vad kändes angeläget att berätta? Efter diskussioner kom vi fram till att den digitala revolutionen var ett tema vi ville arbeta vidare kring. Frågan var hur vi skulle begränsa detta breda, svåra och mångfacetterade område? Vad ville vi lyfta fram, vad säger läroplanen, och framför allt: vad visste vi i arbetsgruppen om den världen 13–18 åringar lever i på nätet? Ingenting, de facto. Det var en utmanande och triggande utgångspunkt. Hur få reda på det, hur undvika våra förutfattade meningar om vad som är rätt och fel, hur avgränsa det hela? Frågorna var oändliga, svaren få.

Manusförfattaren hade ett styvt arbete att göra research, arbeta sig in i den värld ingen av oss kände till. Ett tids- och resurskrävande arbete. Jag tror också att det var viktigt för henne att hon fick tid att ha workshops med ungdomarna i ett tidigt skede av skrivandet för att pröva vissa frågeställningar och olika upplägg.

Gällande TIU som form

Vi hade farhågor om att tonåringar (åk 7–9 och gymnasiestuderande) inte är lika villiga att stiga in i fiktionen och låta sig bli medspelare lika lätt som de yngre barnen gjort året innan vi spelade TIU. Detta stämde inte. Också de äldre ungdomarna omfattade fiktionen och spelreglerna och deltog aktivt.
Eftersom jag varit med om ett TIU projekt tidigare var jag förberedd på det interaktiva elementet i upplägget. Ändå blev jag igen överraskad hur starkt konceptet kan påverka sin publik. Under ett av genrepen tog en elev tydligt avstånd från det som sades på scenen, fick andra att sluta upp sig kring henne, fysiskt, och att allt detta tydligt hade en stor inverkan på henne i stunden. Och hur viktigt det var att också efteråt få prata med skådespelarna om vad som hade skett. Jag blev igen påmind om hur stor lyhördhet av skådespelarna som krävs, där de hela tiden måste kunna ta in allt som sker i rummet. Och det i sin tur kräver att skådespelarna är insatta i tematiken, känner till ungdomarnas värld.

Varför TIU?

Wasa Teater har sedan länge aktivt arbetat med publikarbete och är den första institutionsteatern som förverkligar TIU projekt i Svenskfinland. Arbetet med TIU är ett naturligt nästa steg, där teatern fortsätter utforska och laborera kring mötet med publiken. Det är en ny och annorlunda form för vår publik, ett koncept som är utmanande, provocerande och väldigt stimulerande. Det innebär insikter genom försök och misstag, ett processtänk där vi aldrig kan bli färdiga. TIU som arbetssätt ställer också krav på Wasa Teater som institution eftersom teaterns produktionsprocesser är starkt styrda av tidtabeller, ekonomi och planering flera år i förväg, till skillnad från ett TIU projekt som alltid kommer att ha ett behov av en viss frihet i processen.

Våra liv är starkt influerade av den virtuella världen och där ser jag att TIU som teaterform verkligen kan konkurrera om vår uppmärksamhet. I teaterrummet finns RIKTIGA människor som agerar livslevande, fysiskt och konkret, som svarar och utmanar de unga i deras moraliska, etiska och mänskligt grundläggande frågeställningar. Ett ställe där idéer, tankar och värderingar kan ventileras, få en konkret betydelse och som förhoppningsvis kan bidra till att världen inte längre är fullt så svart och vit som innan man kom till föreställningen.

Teaterrummet har potential att bli en mötesplats för vår tids verkligt stora frågor, ett demokratiskt rum där vi kan känna delaktighet och få vår röst hörd. Och att den rösten spelar någon roll. Jag tror att det är det vi i bästa fall kan ge barnen och de unga.

Administrativ chef
Marit Berndtson

Efter det lyckade TIU projektet Världen är så stor kan man säga att Wasa Teater fick blodad tand. Teatern såg potentialen i att utveckla teaterprogram med pedagogiska och didaktiska mål utgående från skolornas läroplaner. Med en lång erfarenhet av teaterpedagogik, ett utvecklat publikarbete och ett stark pedagogombuds-nätverk upplevde Wasa Teater sig ha förutsättningar att vara med och utveckla kompetensen och kunskapen om TIU som teaterform både i skolorna och på det finlandssvenska teaterfältet där också forskningen är med som en aktiv part. Wasa Teater har därför ansökt om understöd för ett treårigt projekt som skall resultera i ett teaterpedagogiskt kompetenscentrum. TIU programmet #nofilter är den första produktionen av tre i projektet som ska pågå under åren 2020-2022.

I samband med varje program görs ett omfattande dokumentations-, analys- och forskningsarbete. Varje program som genomförs ökar kunskapen om metodik och tillämpning och hur ett TIU program bäst uppnår inlärningsmålen.

Trots att skolbesöken med TIU programmet #nofilter avbröts under våren 2020 av Corona-virusets spridning i Finland, hann föreställningen ha premiär och spela några gånger, vilket gjorde det möjligt både att dokumentera hela processen och samla in material för analys från målgruppen, pedagogerna och sakkunniga. Arbetet gick med andra ord inte förlorat, utan gav värdefull kunskap och ett gediger underlag för utformningen av följande TIU program.

Några saker som jag fäste mig vid när jag följde med arbetet på teatern med #nofilter och tog del av responsen var

- att tematik och inlärningsmål måste formuleras tillräckligt avgränsat och tydligt i ett tidigt skede av processen och i samarbete med skolornas pedagoger
- att skolorna/lärarna också är engagerade i början av processen
- att teaterns marknadsavdelning är väl förtrogen med innehållet och målet med ett TIU program när arbetet med programmet startar
- att sakkunniga anlitas genast tematiken och läromålen är definierade
- att den konstnärliga arbetsgruppen får tillräckligt med skolning i TIU som teaterform
- att den konstnärliga arbetsgruppen och teaterpedagogerna arbetar som ett kollektiv under hela processen tillsammans med målgruppen
- att eleverna får en mera deltagande roll, som främjar djupinlärningen
- att genomförandet av programmet anpassas bättre till skolornas tidtabeller, särskilt med tanke på användning av gymnastiksalar, studentskrivningar och olika lov
- att motivera skolorna/kommunerna att avsätta resurser för TIU program och att hitta lämpliga samarbetspartners

Det som lyser igenom i all utvärdering som gjordes i samband med produktionen är ändå hur mycket formen engagerar deltagarna och hur mycket alla som arbetade med programmet lärde sig om TIU. Roligast var att ta del av tankarna #nofilter väckte hos eleverna. Att så många tyckte att föreställningen var aktuell, angelägen och lärorik, men också att eleverna ville vara mera delaktiga, visar att vi är på rätt väg.

Avslutande reflektion

Vad fungerar?

- TIU som deltagande, interaktiv form uppskattas av målgruppen.
- Planeringen under repetitionsperioden och samarbete med provpublik fungerade utmärkt.
- Samarbetet mellan avdelningarna och det konstnärliga teamet fungerade synnerligen fruktbart.
- Bra med en dräktdesigner det behövs (första TIU programmet saknades en sådan).
- Syateljén och mask avdelningen har utvecklat ett kunnande för att producera kläder och mask där skådespelarna bokstavligen är face to face med publiken/deltagarna/målgruppen.
- TIU väcker starka känslor hos målgruppen.
- Kunskapsboken med lektionsplaner fungerar bra och "alla använde sig av den inför och efter TIU programmet".
- Proffsigt engagerat arbetsteam kring TIU med en stark vilja att göra ett bra arbete, positiv och uppmuntrande atmosfär.
- Workshop innan repetitionsperioden är ett lyckat och viktigt element av processen.

Vad behövs?

- Vi behöver hitta tydligare innehållsbeskrivningar under alla faser av ett TIU program.
- Sätt mera fokus på utforskningsfasen och gör innehållsplaneringen med referensgrupper, temaexperter, pedagoger och målgruppen. Involvera dessa grupper mer AKTIVT under skrivfasen och manusarbete.
- Tematik och inlärningsmål måste formuleras tillräckligt avgränsat och tydligt i ett tidigt sked i samarbete med skolornas pedagoger.
- Manusförfattaren ska skriva ett synopsis klart så som den är skriven i dokumentationen redan under utforskningsfasen. Nu är det teaterpedagogen som skrivit synopsis när dokumentationen framställts.
- Gör en marknadsföringsplan och säljplan under utforskningsfasen och genomför försäljningen under skrivfasen så att TIU programmet är sålt innan repetitionerna påbörjas.
- Att hitta rätt personer (anställa folk till produktionen) är en utmaning eftersom det kräver en bred kompetens.
- Behöver större utrymmen för repetitioner eftersom TIU programmet spelas i gymnastiksal.
- Längre repetitionstid än traditionellt, krävs för TIU program.
- Under repetitionsfasen använd målgruppen (provgrupperna) mera aktivt, var lyhörd och använd dem mera som experter.
- Att ge gymnastiksal som spelutrymme är problematiskt för skolorna, kan TIU spelas i andra utrymmen?
- Utbildning för manusförfattare kring TIU, något att involvera Labbet eller Uniart?
- TIU projekt kräver en producent, projektledare någon som aktivt följer med arbetet i alla delmoment och kan ta snabba beslut, svåra beslut, lösa konflikter och driva processen framåt, vara positivt uppmuntrande, sprida god stämning- få ett skickligt team att prestera på topp.

- Involvera utbildninsgstyrelsen, FSL, utbildningsanordnare och pedagogerna mera aktivt i TIU projektet. TIU är en gåva till undervisningen, etablera värdet av produkten.
- Mer utbildning till skådespelarna/regissör kring hur målgruppen kan användas mer som medskapare under TIU programmet. Utbildning i interaktivteater, drama och teaterpedagogik, publik-kontakt (pedagog-konstnär aktör interaktion mottagare medskapare-publik).
- För att teatern efter projektet ska kunna bedriva TIU verksamhet behövs extern finansiering och här ser vi ett behov att hitta yttre samarbetspart som kan stödja TIU program båda ekonomiskt men även innehållsmässigt. Val av samarbetspart måst tillföra något för bägge parten och med mer fokus på innehåll.

TEATER WASA
ÖSTERBOTTENS REGIONTEATER

SLUTORD

Avdelningen för publikarbete vill tacka er alla som bidragit generöst med tid, tankar och erfarenheter kring detta projekt. Den öppenhet, nyfikenhet och styrka som teatern har visat har varit avgörande för projektets genomförande och resultat. TIU program skapar en plattform för barn och unga att ventilera tankar och värderingar som förhoppningsvis kan bidra till ny kunskap.

Det här projektet har väckt nyfikenhet kring deltagarnas aktivitet under TIU programmet. Kan det utvecklas mera mot att de är medskapare? Kan vi ge dem en större medverkande roll, ge mera utrymme för bearbetningsdelar i själva programmet? Vad ger det för synergier?

Alla involverade i projektet, ett kompetenscentrum för teaterpedagogik på Wasa Teater är vetgirig på att vidareutforska TIU som konstform, i nära dialog med pedagoger, skolor och forskare. Vi hoppas att vårt projekt kan bidrar till att intresset för att göra TIU program sprider sig som ringar på vattnet inom teatervärlden.

Vi vill se många TIU program i framtiden på teaterfältet.

Nina Dahl-Tallgren
Redaktör för dokumentationen
Teaterpedagog på Wasa Teater

WASA TEATER

LOKALA UPPLEVELSER I VÄRLDSKLASS